

Datum vydání / verze č.: 14.4.2015 / **3.0.**

Strana: 1 / 23

Název výrobku:

Unimalt 14**1 ODDÍL 1: IDENTIFIKACE LÁTKY / SMĚSI A SPOLEČNOSTI / PODNIKU****1.1 Identifikátor výrobku**

Název směsi: **Unimalt 14**
Synonyma: Nejsou uvedeny
Chemický název a vzorec: směs
Obchodní název: viz název směsi
CAS: směs
EINECS: směs
Molární hmotnost: směs
Registrační číslo REACH: neregistruje se, směs

1.2 Příslušná určená použití látky nebo směsi a nedoporučená použití

Pojivo pro zdění a omítání tř. 14. Přípravek pro stavebnictví.

Prosíme, pamatujte, že tento seznam nemusí být vyčerpávající.

Nedoporučená použití: Žádná nedoporučená použití nejsou.

1.3 Podrobné údaje o dodavateli bezpečnostního listu

Název: Cement Hranice, akciová společnost
Adresa: Bělotínská 288, Hranice I – Město, 753 39
Telefonní č.: +420 581 829 111, výrobní sféra +420 581 829 681
Faxové č.: +420 581 829 240
E-mail kompetentní osoby odpovědné za BL v příslušném státě nebo v EU: cement@cement.cz

1.4 Telefonní číslo pro naléhavé situace

Číslo pro naléhavé situace v rámci Evropy: 112
Číslo vnitrostátního centra pro prevenci a léčení intoxikace:
Klinika nemocí z povolání, +420 224 919 293 nepřetržitá služba (non-stop)
Toxikologické informační středisko 224 915 402, 224 914 570 – 1, 224 964 234
Na Bojišti 1, 128 08 PRAHA 2
Vnitropodnikový telefon pro naléhavé situace: +420 581 829 666
K dispozici mimo úřední hodiny: ☒ Ano ☐ Ne

2 ODDÍL 2: IDENTIFIKACE NEBEZPEČNOSTI¹⁾**2.1 Klasifikace látky nebo směsi****2.1.1 Klasifikace podle Nařízení (ES) č. 1272/2008**

Třída nebezpečnosti	Kategorie nebezpečnosti
Dráždivost pro kůži (Skin Irrit. 2)	2
Vážné poškození očí/podráždění očí (Eye Dam 1)	1
Senzibilizace kůže (Skin Sens. 1B)	1B
Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice, Podráždění dýchacích cest (STOT SE 3)	3

Pozn. Cement obsahuje méně než 0,0002 % rozpustného chromu Cr (VI).

Standardní věty o nebezpečnosti:

H315 Dráždí kůži.

H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.

H318 Způsobuje vážné poškození očí.

H335 Může způsobit podráždění dýchacích cest.

2.1.2 Klasifikace podle Směrnice č. 1999/45/ES

[Zahrne se do 31. května 2015]

Xi dráždivý

R37/38 Dráždí dýchací orgány a kůži

R41 Nebezpečí vážného poškození očí

R43 Může vyvolat senzibilizaci při styku s kůží

2.2 Prvky označení**2.2.1 Označení podle Nařízení (ES) č. 1272/2008**

Signální slovo: Nebezpečí

Výstražný symbol nebezpečnosti:

Standardní věty o nebezpečnosti:

H315 Dráždí kůži.

H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.

H318 Způsobuje vážné poškození očí.

H335 Může způsobit podráždění dýchacích cest.

Datum vydání / verze č.: 14.4.2015 / **3.0.**

Strana: 3 / 23

Název výrobku:

Unimalt 14

Pokyny pro bezpečné zacházení (na obal 6 nejzávažnějších, pokud jsou postižena veškerá ochranná opatření):

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí.

P261 Zamezte vdechování prachu.

P280 Používejte ochranné rukavice, ochranný oděv a ochranné brýle (bližší informace viz bezpečnostní list)

P305 + P351 + P338 PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

P310 Okamžitě volejte lékaře

P302 + P352 PŘI STYKU S KŮŽÍ: Omyjte velkým množstvím vody a mýdla

P333 + P313 Při podráždění kůže nebo vyrážce: Vyhledejte lékařskou pomoc.

P304 + P340 + P312: PŘI VDECHNUTÍ: Přeneste osobu na čerstvý vzduch a ponechte ji v poloze usnadňující dýchání. Necítíte-li se dobře, volejte lékaře.

P501 Odstraňte obsah/obal podle předpisů o odpadech a obalech v platném znění.

2.2.2 Označení podle Směrnice č. 1999/45/ES

Nepoužije se.

2.3 Další nebezpečnost

Látky ve směsi nesplňují kritéria pro PTB nebo vPvB v souladu v přílohou XIII dokumentu REACH (Nařízení (ES) č. 1907/2006).

Žádná další nebezpečí nebyla zjištěna.

- ¹⁾ tento bezpečnostní list se týká původních směsí, materiály po vytvrdnutí a vyzrání nemají nebezpečné vlastnosti

3 ODDÍL 3: SLOŽENÍ / INFORMACE O SLOŽKÁCH

3.1 Látky

Nepoužije se – směs.

3.2 Směsi

Složení směsi, klasifikace a značení složek směsi (hlavní složky a složky přispívající ke klasifikaci):***

Složka	Obsah (hm.%)	Registr. číslo°	EINECS	CAS	Klasifikace podle směrnice č. 67/548/EHS		Klasifikace podle Nařízení (ES) č. 1272/2008	
					Výstraž. symbol	R-věty	Třídy a kategorie nebezpečnosti	H-věty
Portlandský slínek (cement)	Max. 63	Vyřát z registrace, 02-21196821 67-37-0000	266-043-4	65997-15-1	Xi	R37/38 R41 R43	Skin Irrit. 2 Eye Dam 1 Skin Sens.1B* STOT SE 3, podráždění dýchacích cest	H315 H318 H317 H335
Vápenec (uhličitán vápenatý) CaCO ₃	Min. 30	Vyřát z registrace	215-279-6	1317-65-3	-	-	-	-
Síran vápenatý, bezvodý, anhydrit CaSO ₄	Max. 5	01-21194449 18-26-xxxx	231-900-3	7778-18-9	-	-	-	-
Vysokopecní struska	Max. 10	01-21194874 56-25-xxxx	266-002-0	65996-69-2	-	-	-	-

*** dále obsahuje aditiva v celkovém obsahu do 1 % bez nebezpečných vlastností

4 ODDÍL 4: POKYNY PRO PRVNÍ POMOC

4.1 Popis první pomoci

Všeobecné pokyny

Žádné pozdější účinky nejsou známy. V případě jakýchkoliv potíží vyhledejte lékaře.

Po vdechnutí

Odstraňte zdroj prachu nebo přepravte osobu na čerstvý vzduch. Je-li třeba, vyhledejte lékařskou pomoc.

Po styku s kůží

Opatrně a jemně očistěte kontaminovaný povrch těla s cílem odstranit veškeré stopy produktu. Postižené místo ihned omývejte velkým množstvím vody. Odstraňte kontaminovaný oděv, obuv, hodinky atd. Je-li třeba, vyhledejte lékařskou pomoc.

Po styku s očima

Rozevřete víčka, vymývejte oči velkým množstvím vody po dobu min. 20 min a vyhledejte lékařskou pomoc.

Nemněte si oči, abyste si mechanicky nepoškodili rohovku.

Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

Po požití

Je-li osoba při vědomí, vymyjte ústa vodou a poté dejte vypít velké množství vody. NEVYVOLÁVEJTE zvracení. Vyhledejte lékařskou pomoc.

4.2 Nejdůležitější akutní a opožděné symptomy a účinky

Materiál není akutně toxický cestou orální, dermální či inhalační. Látka je klasifikována jako dráždivá pro kůži a dýchací cesty a způsobuje možnost vážného poškození očí. Při dlouhodobém nebo opakovaném kontaktu může způsobovat kontaktní dermatitidu. Dlouhodobé opakované vdechování zvyšuje nebezpečí rozvinutí plicních chorob. Hlavním zdravotním nebezpečím jsou vlivy lokální – působení pH.

4.3 Pokyn týkající se okamžité lékařské pomoci a zvláštního ošetření

Postupujte podle rad uvedených v odst. 4.1

5 ODDÍL 5: OPATŘENÍ PRO HAŠENÍ POŽÁRU

5.1 Hasiva

5.1.1 Vhodná hasiva

Vhodná hasiva: Produkt je nehořlavý. K hašení okolního požáru použijte hasicí přístroj práškový, pěnový nebo s CO₂.

Použijte opatření pro hašení požáru vhodná pro dané okolnosti (danou situaci) a pro okolní prostředí.

5.1.2 Nevhodné hasicí prostředky

Na směs nepoužívejte vodu. Chraňte před vlhkem. U materiálu vytvrdlého a vyzrálého nejsou známa nevhodná hasiva.

5.2 Zvláštní nebezpečnost vyplývající z látky nebo směsi

Směs není vznětlivá/zápalná ani výbušná, neumožňuje ani nepodporuje hoření jiných materiálů.

5.3 Pokyny pro hasiče

Materiál nezpůsobuje vznik nebezpečí v souvislosti s požárem, hasiči nepotřebují speciální ochranné vybavení. Zabraňte vzniku prachu. Používejte dýchací přístroj. Používejte hasební opatření, která jsou vhodná pro dané okolnosti (danou situaci) a pro okolní prostředí.

6 ODDÍL 6: OPATŘENÍ V PŘÍPADĚ NÁHODNÉHO ÚNIKU

6.1 Opatření na ochranu osob, ochranné prostředky a nouzové postupy

6.1.1 Pro pracovníky kromě pracovníků zasahujících v případě nouze

Zajistěte dostatečnou ventilaci.

Udržujte minimální hladinu prachu.

Nechráněné osoby udržujte v dostatečné vzdálenosti.

Zabraňte styku s kůží, očima a oděvy – používejte vhodné ochranné pomůcky (viz oddíl 8).

Zabraňte vdechování prachu – zajistěte, aby byla používána dostatečná ventilace nebo vhodné pomůcky na ochranu dýchacích cest, používejte vhodné ochranné pomůcky (viz oddíl 8).

Chraňte původní směs před vlhkem.

Dodržujte pokyny pro bezpečnou manipulaci a používání uvedené v oddíle 7.

6.1.2 Pro pracovníky zasahující v případě nouze

Nouzové postupy se nevyžadují.

Udržujte minimální hladinu prachu.

Zajistěte dostatečnou ventilaci.

Nechráněné osoby udržujte v dostatečné vzdálenosti.

Zabraňte styku s kůží, očima a oděvy – používejte vhodné ochranné pomůcky (viz oddíl 8).

Zabraňte vdechování prachu – zajistěte, aby byla používána dostatečná ventilace nebo vhodné pomůcky na ochranu dýchacích cest, používejte vhodné ochranné pomůcky (viz oddíl 8).

Chraňte původní směs před vlhkem.

6.2 Opatření na ochranu životního prostředí

Zamezte úniku a šíření rozsypaného materiálu. Je-li možno, udržujte materiál suchý. Je-li možno, prostor zakryjte, abyste zabránili zbytečnému nebezpečí prášení. Zabraňte nekontrolovanému úniku do vodních toků / vodních ploch a kanalizace (možnost zvýšení pH).

6.3 Metody a materiál pro omezení úniku a pro čištění

V každém případě zabraňte prášení (vzniku prachu).

Je-li možno, udržujte materiál suchý.

Materiál sbírejte mechanicky a suchou cestou. Není-li znečištěn nebo jinak znehodnocen, lze ho znovu použít.

Použijte vysavač (s filtry s vysokou účinností vůči částicím - EPA a HEPA – EN 1822-1:2009), který nezpůsobuje rozptýl / prášení, nebo ukládejte lopatkou do pytlů. Nikdy nepoužívejte stlačený vzduch.

Zajistěte, aby pracovníci nosili vhodné osobní ochranné pomůcky a zabraňte šíření prachu. Předcházejte vdechování prachu a kontaktu s pokožkou a očima.

Mokrý materiál – umístěte do vhodných nádob, nechte vysušit, ztuhnout a likvidujte dle oddílu 13.

6.4 Odkaz na jiné oddíly

Více informací o kontrole expozice/ochraně osob nebo o likvidaci naleznete v oddílech 8 a 13.

7 ODDÍL 7: ZACHÁZENÍ A SKLADOVÁNÍ

7.1 Opatření pro bezpečné zacházení

7.1.1 Ochranná opatření

Zabraňte kontaktu s kůží a očima. Používejte ochranné pomůcky (viz oddíl 8 tohoto bezpečnostního listu). Při manipulaci s produktem nenoste kontaktní čočky. Doporučuje se mít individuální kapesní oční sprchu. Udržujte minimální hladinu prašnosti. Minimalizujte vznik prachu. Omezte zdroje prachu použitím odsávací ventilace (sběrače prachu v místech manipulace).

7.1.2 Pokyny k obecné hygieně při práci

Zabraňte vdechování nebo požití materiálu a kontaktu s kůží a očima. Pro zajištění bezpečné manipulace s materiálem se vyžadují opatření obecné hygieny při práci. Tato opatření zahrnují správnou osobní a úklidovou praxi (tj. pravidelné čištění vhodnými čisticími prostředky). Na pracovišti nepijte, nejzte a nekuřte. Na konci pracovní směny se osprchujte a převlékněte si oděv.

7.2 Podmínky pro bezpečné skladování látek a směsí včetně neslučitelných látek a směsí

Směs je třeba skladovat v suchých podmínkách. Zabraňte kontaktu původní směsi se vzdušnou vlhkostí. Velké objemy je třeba skladovat v účelově postavených silech. Uchovávejte mimo dosah kyselin, nepoužívejte hliníkové obaly. Uchovávejte mimo dosah dětí a odděleně od potravin, nápojů, krmiv a kuřáckých potřeb. Balené výrobky by měly být skladovány v originálních dobře uzavřených pytlích, v chladu a suchu, chráňte před znečištěním, aby nedocházelo ke ztrátě kvality.

7.3 Specifické konečné / specifická konečná použití

Neuvádí se.

8 ODDÍL 8: OMEZENÍ EXPOZICE / OSOBNÍ OCHRANNÉ PROSTŘEDKY

8.1 Kontrolní parametry

Cement

DNEL inhalační (8h): 3 mg/m³

DNEL dermální: neaplikuje se

DNEL orální: není relevantní

Hodnoty DNEL se vztahují na respirabilní prach, zatímco odhady expozice pro nástroj MEASE odrážejí vdechnutelnou (inhalovatelnou) frakci. Proto je další bezpečnostní rezerva neodmyslitelně součástí posouzení řízení rizik a odvozených opatření k řízení rizik.

Pro pracovníky neexistuje žádná hodnota DNEL pro cementy pro dermální (kožní) expozici, a to ani ze studií bezpečnosti, ani z lidské praxe. Protože jsou cementy klasifikovány jako dráždivé pro pokožku a oči, dermální expozice musí být snížena až na technicky proveditelné minimum.

PNEC vodní prostředí: neaplikuje se

PNEC sediment: neaplikuje se

PNEC půdní prostředí: neaplikuje se

Posouzení expozice do vodního životního prostředí je založeno na možných změnách pH. Určování expozice se provádí zhodnocením výsledného dopadu pH. Hodnota pH povrchové vody, podzemní vody a odpadních vod do ČOV by neměla překročit hodnotu 9.

Hygienické limity v pracovním prostředí (NV č. 361/2007 Sb.):

Přípustný expoziční limit (PEL) chemické látky nebo prachu je celosměnový časově vážený průměr koncentrací plynů, par nebo aerosolů v pracovním ovzduší, jimž může být podle současného stavu znalostí exponován zaměstnanec v osmihodinové nebo kratší směně týdenní pracovní doby, aniž by u něho došlo i při celoživotní pracovní expozici k poškození zdraví, k ohrožení jeho pracovní schopnosti a výkonnosti. Přípustný expoziční limit je stanoven pro práci, při které průměrná plicní ventilace zaměstnance nepřekračuje 20 litrů za minutu za osmihodinovou směnu. Koncentrace chemické látky nebo prachu v pracovním ovzduší, jejímž zdrojem není technologický proces, nesmí překročit 1/3 jejich přípustných expozičních limitů.

Nejvyšší přípustná koncentrace (NPK-P) je taková koncentrace chemické látky, které mohou být zaměstnanci exponováni nepřetržitě po krátkou dobu, aniž by pociťovali dráždění očí nebo dýchacích cest nebo bylo ohroženo jejich zdraví a spolehlivost výkonu práce. Při hodnocení pracovního ovzduší lze porovnávat s nejvyšší přípustnou koncentrací časově vážený průměr koncentrace této látky měřené po dobu nejvýše 15 minut. Takové 15ti minutové úseky s průměrnou koncentrací vyšší než hodnota přípustného expozičního limitu, ale nepřesahující nejvyšší přípustnou koncentraci, smí být během osmihodinové směny nejvýše 4 s odstupem nejméně jedné hodiny. Přitom nesmí časově vážený průměr koncentrací pro celou směnu překročit hodnotu přípustného expozičního limitu.

PEL pro celkovou koncentraci (vdechovatelnou frakci) prachu se označuje PEL_c. Vdechovatelnou frakci prachu se rozumí soubor částic polévatého prachu, které mohou být vdechnuty nosem nebo ústy. (velikost částic u vdechovatelné frakce je 10 – 100 µm, u respirabilní frakce < 10 µm)

Hygienické limity v pracovním prostředí podle NV č. 361/2007 Sb., směrné limitní hodnoty expozice na pracovišti podle Směrnice komise č. 2000/39/ES

látká	NV č. 361/2007 Sb.			Směrnice komise č. 2000/39/ES			
	PEL _c (mg/m ³)	PEL (mg/m ³)	NPK-P (mg/m ³)	8h (mg/m ³)	8h (ppm)	krátkodobá (mg/m ³)	krátkodobá (ppm)
Vápenec, uhličitán vápenatý	10	-	-	-	-	-	-
Portlandský slínek (cement)	10	-	-	-	-	-	-
Sádra, síran vápenatý	10,0	-	-	-	-	-	-
Struska	10,0	-	-	-	-	-	-

8.2 Omezování expozice

Pro omezení expozice je potřeba zabránit vzniku a šíření prachu (odprašování, odtahová ventilace, vhodné metody úklidu). Dále se doporučují vhodné ochranné pomůcky. Musí se používat pomůcky na ochranu očí (např. ochranné brýle nebo obličejové štíty), dále se podle potřeby a vhodnosti vyžaduje nošení ochrany obličeje, ochranných oděvů a bezpečnostní obuvi.

8.2.1 Vhodné technické kontroly

Pokud při činnosti uživatele vzniká prach, používejte lokální ventilaci nebo jiná technická opatření k udržení koncentrace prachu pod úrovní doporučeného expozičního limitu.

8.2.2 Individuální ochranná opatření včetně osobních ochranných prostředků

8.2.2.1 Všeobecně

Při práci zamezte klečení v čerstvé maltě, je-li to možné. Pokud se nelze klečení vyvarovat, používejte vhodné vodotěsné osobní ochranné pomůcky.

Při práci s materiálem nejezte, nepijte ani nekuřte, čímž zabráníte kontaktu s pokožkou či ústy. Před zahájením práce použijte ochranný krém a používejte ho opakovaně v pravidelných intervalech. Ihned po práci je třeba, aby se pracovníci umyli nebo osprchovali nebo použili přípravky na zvlhčení pokožky. Odložte kontaminovaný oděv, obuv, hodinky atd. a před opětovným použitím je důkladně očistěte.

8.2.2.2 Ochrana očí a obličeje

Nenoste kontaktní čočky. Kvůli prachu jsou třeba těsně dosedající ochranné brýle (EN 166) s bočními zorníky nebo ochranné brýle s panoramatickými skly. Je také vhodné mít kapesní oční sprchu.

8.2.2.3 Ochrana kůže

Směs je klasifikována jako dráždiví kůže, je nutné expozici kůže minimalizovat tak, jak je to technicky proveditelné. Vyžaduje se používání ochranných rukavic (nitrilových), ochranných standardních pracovních oděvů zcela zakrývajících kůže, kalhot s dlouhými nohavicemi (ochranu kolen), převlečnicků s dlouhými rukávy, těsně přiléhajících v místech otvorů a nošení bot zabraňujícím pronikání prachu. Používejte prostředky na ochranu pokožky (včetně krémů).

8.2.2.4 Ochrana dýchacích cest

Doporučuje se ventilace k udržení koncentrace prachu pod stanovenými limitními (prahovými) hodnotami. Je-li osoba potenciálně vystavená hladinám prachu vyšším než jsou expoziční limity, používejte ochranu dýchacích cest. Ta by měla být uzpůsobena/přizpůsobena hladině prachu a vyhovovat příslušné normě EN (např. EN 149, EN 140, EN 14387, EN 1827) nebo v souladu s národními normami.

8.2.2.5 Tepelné nebezpečí

Směs nepředstavuje tepelné nebezpečí, takže se zvláštní opatření nevyžadují.

8.2.3 Omezování expozice životního prostředí

Podle dostupné technologie.

Všechny ventilační systémy by měly být před vypouštěním do ovzduší opatřené filtrací.

Zabraňte uvolňování do okolního prostředí, zabraňte pronikání do vod a kanalizace. Zachyťte únik (rozsypání).

9 ODDÍL 9: FYZIKÁLNÍ A CHEMICKÉ VLASTNOSTI**9.1 Informace o základních fyzikálních a chemických vlastnostech.**

Vzhled:	pevný materiál, jemně mletý prášek, šedé barvy
Zápach:	bez zápachu
Prahová hodnota zápachu:	nepoužije se
pH:	po rozmíchání s vodou 11,0 – 13,5 (při 20 °C)
Bod tání / bod tuhnutí:	nepoužije se (pevná látka, > 450°C)
Bod varu a rozmezí bodu varu:	nepoužije se (pevná látka)
Bod vzplanutí:	nepoužije se (pevná látka)
Rychlost odpařování:	nepoužije se (pevná látka)
Hořlavost:	nehořlavý
Horní/dolní mezní hodnoty hořlavosti nebo výbušnosti:	nehořlavá, nevýbušná látka (prosta jakýchkoli chemických struktur obvykle souvisejících s výbušnými vlastnostmi)
Tlak páry:	nepoužije se (pevná látka)
Hustota páry:	nepoužije se
Relativní hustota:	cca 2,5 – 3,5 (výpočetem z původních složek)
Rozpustnost - ve vodě:	nízká (< 2 g/l)

Rozdělovací koeficient

- n-oktanol/voda:

nepoužije se (anorganická látka)

Teplota samovznícení:

žádná teplota související se samovznícením pod 400 °C

Teplota rozkladu:

nepoužije se

Viskozita:

nepoužije se (pevná látka)

Výbušné vlastnosti:

nepoužije se, nevýbušná látka (prosta jakýchkoli chemických struktur obvykle souvisejících s výbušnými vlastnostmi)

Oxidační vlastnosti:

nemá oxidační vlastnosti (na základě chemické struktury látka neobsahuje volný kyslík ani žádné jiné strukturní skupiny, o nichž by bylo známo, že mohou reagovat exotermicky s hořlavými materiály)

9.2 Další informace

Neuvádí se.

10 ODDÍL 10: STÁLOST A REAKTIVITA

10.1 Reaktivita

Po smíchání s vodou ztvdne na stabilní hmotu, která není v normálním prostředí reaktivní.

10.2 Chemická stabilita

Za normálních podmínek použití a skladování (za sucha) je směs stálá. Je třeba se vyvarovat styku s neslučitelnými materiály.

10.3 Možnost nebezpečných reakcí

Směs reaguje s kyselinami a silnými oxidačními činidly.

10.4 Podmínky, kterým je třeba zabránit

Minimalizujte expozici vzduchem a vlhkostí kvůli zabránění znehodnocení. S vodou tvrdne.

10.5 Neslučitelné materiály

Voda, kyseliny, silná oxidační činidla, hliník.

10.6 Nebezpečné produkty rozkladu

Žádné.

11 ODDÍL 11: TOXIKOLOGICKÉ INFORMACE

11.1 Informace o toxikologických účincích

11.1.1 Látky

Informace vychází z dat uvedených v bezpečnostních listech vstupních surovin:

Třída nebezpečnosti	Kat.	Účinek	Odkaz - BL
Akutní toxicita – dermální	-	Mezní zkouška OECD TG 402, potkan, kontakt po 24 hodin, 2 000 mg/kg tělesné hmotnosti. Na základě dostupných dat nejsou kritéria klasifikace splněna.	cement
Akutní toxicita – inhalační (plyny, páry, prach a mlha)	-	Nebyly pozorovány žádné akutní účinky při vdechování. Na základě dostupných dat nejsou kritéria klasifikace splněna.	cement
Akutní toxicita – orální	-	Nejsou známy žádné akutní účinky. Na základě dostupných dat nejsou kritéria klasifikace splněna.	
Žíravost/dráždivost pro kůži	2	Při kontaktu cementu s mokrou pokožkou může způsobit zduření, pukání či praskání pokožky. Delší kontakt se současným třením může způsobit silné popáleniny. Na základě experimentálních výsledků odpovídá směs klasifikaci jako dráždivá pro pokožku [R38, Dráždí kůži; Skin Irrit 2 (H315 – Dráždí kůži)]	cement
Vážné poškození očí/podráždění očí	1	Portlandský slínek způsobil různorodý obraz vlivů na rohovku a vypočtený index dráždivosti byl cca 128. Přímý kontakt s cementem může způsobit poškození rohovky mechanickou zátěží, okamžité nebo opožděné podráždění nebo zánět. Přímý kontakt s větším množstvím suchého prachu z cementu nebo potřísnění/postříkání mokřím cementem může způsobit účinky od lehkého podráždění očí (např. zánět spojivek či očního víčka) po chemické popáleniny / poleptání a slepotu. Na základě experimentálních výsledků směs vyžaduje klasifikaci jako silně dráždivé oči [R41, Nebezpečí vážného poškození očí; Eye Damage 1 (H318 – Způsobuje vážné poškození očí)].	Cement
Senzibilizace kůže	1B	Někteří jednotlivci mohou trpět po expozici mokřím cementovým prachem ekzémem způsobeným buď vysokým pH, které vyvolává kontaktní dermatitidu z podráždění po dlouhodobém kontaktu, nebo imunologickou reakcí na rozpustný Cr(VI), který vyvolává kontaktní alergickou dermatitidu. Reakce se může objevit v různých formách od mírné vyrážky až po těžkou dermatitidu a je kombinací obou výše uvedených mechanismů. Pokud cement obsahuje redukční činidlo k redukci obsahu rozpustného Cr(VI) a pokud v době skladovatelnosti není překročen limit pro rozpustný Cr(VI), senzibilizující účinek se neočekává. Na základě znalostí směs vyžaduje klasifikaci jako senzibilizující kůži [R43, Může vyvolat senzibilizaci při styku s kůží; Skin Sens. 1B (H317 – Může vyvolat alergickou kožní reakci)].	Cement
Senzibilizace dýchacích cest	-	Neexistují příznaky přecitlivělosti dýchacích cest. Na základě dostupných dat nejsou kritéria klasifikace pro senzibilizaci splněna.	cement
Mutagenita v zárodečných	-	Žádná indikace. Na základě dostupných dat nejsou kritéria klasifikace pro mutagenitu	cement

Třída nebezpečnosti	Kat.	Účinek	Odkaz - BL
buňkách		splněna.	
Karcinogenita	-	Nebyla potvrzena žádná kauzální souvislost mezi expozicí cementem a rakovinou. Epidemiologická literatura nepodporuje označení portlandského cementu za možný lidský karcinogen. Portlandský cement není klasifikovaný jako lidský karcinogen (podle ACGIH A4: Činidla, která vyvolávají obavy, že by mohla být karcinogenní pro lidi, ale která nelze definitivně posoudit v důsledku nedostatku dat. Studie in vitro či na zvířatech neposkytují indikace karcinogenity, které jsou dostatečné pro klasifikaci činidla některým z dalších označení). Na základě dostupných dat nejsou kritéria klasifikace pro karcinogenitu splněna.	cement
Toxicita pro reprodukci	-	Nejsou známy žádné informace o vlivu na člověka. Kritéria klasifikace pro toxicitu pro reprodukci podle Nařízení (ES) č. 1272/2008 nejsou splněna.	cement
STOT – jednorázová expozice	3	Prach portlandského cementu může dráždit hrdlo a dýchací cesty. Po vystavení osoby působení koncentrace vyšší než expoziční limity na pracovišti se může projevit kašláni, kýčání a dýchavičnost / dušnost. Celkově struktura důkazů jasně naznačuje, že expozice v pracovním prostředí cementovým prachem způsobuje nedostatečnost dýchací funkce. Avšak dostupné důkazy jsou momentálně nedostatečné ke stanovení určité jistoty ve vztahu velikosti dávky a těchto účinků. Podle souhrnu známých informací a na základě humánních údajů se směsi klasifikují jako dráždivé dýchací cesty [R37, Dráždí dýchací orgány; STOT SE 3 (H335 – Může způsobit podráždění dýchacích cest)].	cement
STOT – opakovaná expozice	-	Existuje indikace COPD. Účinky jsou akutní až v důsledku vysoké expozice. Nebyly pozorovány žádné chronické účinky nebo účinky při nižších koncentracích. Na základě dostupných dat nejsou kritéria klasifikace splněna.	cement
Nebezpečnost při vdechnutí	-	Nepoužije se, nejsou známa žádná data, která by poukazovala na nebezpečnost při vdechnutí, kritéria pro klasifikaci nejsou splněna.	

Zdravotní stav zhoršený expozicí

Vdechování prachu může zhoršit stávající nemoci dýchacích cest či zdravotní stav jako je emfyzém (rozedma plic) nebo astma či stávající stav pokožky či očí.

11.1.2 Směsi

Směs je klasifikovaná jako dráždivá pro pokožku a dýchací cesty a nese s sebou nebezpečí vážného poškození očí – viz kapitola 2.1. Limit pracovní expozice za účelem zabránění místního senzorického podráždění a poklesu funkčnosti dýchacích cest – viz kapitola 8.1.

12 ODDÍL 12: EKOLOGICKÉ INFORMACE

12.1 Toxicita

Cement:

Výrobek není nebezpečný pro životní prostředí. Ekotoxikologické testy portlandského cementu na *Daphnia magna* a *Selenastrum coli* ukázaly jen nízké toxické působení. Proto LC₅₀ a EC₅₀ hodnoty nebylo možné určit. Neexistuje žádný náznak o toxicitě v sedimentu. Přítomnost velkého množství

cementu ve vodě však může způsobit zvýšení pH, a proto mohou být za určitých okolností toxické pro život ve vodě (vodní prostředí, vodní organismy).

12.2 Perzistence a rozložitelnost

Irelevantní, neboť směsi jsou anorganické materiály. Ztvrdlá směs nepředstavuje nebezpečí.

12.3 Bioakumulační potenciál

Irelevantní, neboť směsi jsou anorganické materiály. Ztvrdlá směs nepředstavuje nebezpečí.

12.4 Mobilita v půdě

Irelevantní, neboť směsi jsou anorganické materiály. Ztvrdlá směs nepředstavuje nebezpečí.

12.5 Výsledky posouzení PBT a vPvB

Irelevantní, neboť směsi jsou anorganické materiály. Ztvrdlá směs nepředstavuje nebezpečí.

12.6 Jiné nepříznivé účinky

Nepoužije se, nezpůsobuje další nepříznivé účinky.

Pozn. Materiál je ekotoxický, je-li LC, EC nebo IC ≤ 10 ml/l, př. TU ≥ 10 . Tzn. **směs nemá s největší pravděpodobností vzhledem ke své nejškodlivější složce vlastnost ekotoxicita.**

13 ODDÍL 13: POKYNY PRO ODSTRAŇOVÁNÍ

13.1 Metody nakládání s odpady

Směs je třeba likvidovat v souladu s místní a vnitrostátní (národní) legislativou. Zpracování, použití nebo kontaminace tohoto produktu může měnit volbu možností hospodaření s odpady.

Směsi mohou být znovu použity, pokud nejsou znečištěny ani nijak jinak znehodnoceny. Metody zpracování odpadu se zde nepoužijí.

Neodstraňujte do kanalizace ani do povrchových vod.

Výrobek obsahující cement, který přesáhl svou dobu použitelnosti/trvanlivosti/skladovatelnosti (a když se prokázalo, že obsahuje více než 0,0002% rozpustného Cr(VI)): nesmí být použit/prodán jinak než pro použití v kontrolovaných uzavřených a plně automatizovaných procesech nebo by měl být recyklován nebo zlikvidován v souladu s platnými právními předpisy, nebo znovu použit redukční činidlo.

Produkt - nepoužité zbytky nebo vysypaný suchý materiál

Seberte suché nepoužité zbytky nebo vysypaný suchý materiál, jak je. Označte kontejnery. Je možné materiál znovu použít při zvážení doby použitelnosti a požadavku, aby se zabráňovalo prášení. V případě likvidace, tvrdnou s vodou a likvidovat podle bodu níže "Produkt - po smíchání s vodou/po přidání vody, vytvrdlý".

Produkt – kaly

Nechte kaly ztuhnout, vyvarujte se pronikání nebo vylívání do odpadních vod a kanalizačních systémů nebo do vodních ploch (např. potoky) a likvidujte, jak je vysvětleno níže v části "Produkt - po smíchání s vodou/po přidání vody, vytvrdlý".

Produkt - po smíchání s vodou/po přidání vody, vytvrdlý
Zlikvidujte podle místní legislativy. Zabraňte přístupu do systému odpadních vod. Zlikvidujte vytvrdlý výrobek jako konkrétní odpad. Vzhledem k tomu, že vytvrdnutím se stává materiál poměrně inertním, odpad není nebezpečným odpadem.

např.

Katalogová čísla odpadů:

10 13 14 Odpadní beton a betonový kal

(10 Odpady z tepelných procesů, 10 13 Odpady z výroby cementu, vápna a sádry a výrobků z nich vyráběných)

17 01 01 Beton

(17 Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst), 17 01 Beton, cihly, tašky a keramika)

Zcela vyprázdněte obal a likvidujte v souladu s právními předpisy

15 01 01 Papírové a lepenkové obaly

(15 Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené, 15 01 Obaly (včetně odděleně sbíraného komunálního obalového odpadu))

15 01 05 Kompozitní obaly

(15 Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené, 15 01 Obaly (včetně odděleně sbíraného komunálního obalového odpadu))

14 ODDÍL 14: INFORMACE PRO PŘEPRAVU

Směs není klasifikována jako nebezpečná pro přepravu (ADR (silnice), RID (železnice), IMDG / GGVSea (námořní přeprava)).

14.1 Číslo UN

Irelevantní

14.2 Příslušný název UN pro zásilku

Irelevantní

14.3 Třída/třídy nebezpečnosti pro přepravu

Irelevantní

14.4 Obalová skupina

Irelevantní

14.5 Nebezpečnost pro životní prostředí

Žádná

14.6 Zvláštní bezpečnostní opatření pro uživatele

Zabraňte jakémukoli uvolňování prachu během přepravy použitím vhodných přepravních vozidel na práškové materiály.

Datum vydání / verze č.: 14.4.2015 / **3.0.**

Strana: 15 / 23

Název výrobku:

Unimalt 14**14.7 Hromadná přeprava podle přílohy II MARPOL73/78 a předpisu IBC**

Není regulováno.

15 ODDÍL 15: INFORMACE O PŘEDPISECH**15.1 Nařízení týkající se bezpečnosti, zdraví a životního prostředí / specifické právní předpisy týkající se látky nebo směsi**

Povolení: Nevyžaduje se

Omezení použití:

Uvádění na trh a používání směsí obsahujících cement je díky obsahu rozpustného Cr(VI) omezeno –

Příloha XVII bod 47 nařízení REACH

1. Cement a přípravky obsahující cement se nesmějí používat ani uvádět na trh, jestliže po smísení s vodou obsahují více než 0,0002 % rozpustného šestimocného chromu vztaheno na celkovou hmotnost suchého cementu.
2. Jestliže se použijí redukční činidla, musí být obal cementu nebo přípravků obsahujících cement čitelně a nesmazatelně označen informacemi o datu balení, jakož i údaji o podmínkách a době skladování vhodných pro zachování aktivity redukčního činidla a udržení obsahu rozpustného šestimocného chromu pod limitem uvedeným v odstavci 1, aniž je dotčeno uplatňování ostatních předpisů Společenství o klasifikaci, balení a označování nebezpečných látek a přípravků.
3. Odchylně se odstavce 1 a 2 nepoužijí pro uvádění na trh a používání v kontrolovaných uzavřených a plně automatizovaných procesech, v nichž s cementem a přípravky obsahujícími cement manipulují pouze strojní zařízení a v nichž není možný styk s pokožkou.

Další předpisy EU: Neobsahuje látky kategorie SEVESO (směrnice 96/82/ES), ani látky poškozující ozonovou vrstvu a ani perzistentní organické znečišťující látky.

Předpisy EU:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 453/2010, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (CLP)

Vnitrostátní předpisy:

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů vč. prováděcích předpisů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých dalších zákonů (zákon o odpadech), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády ČR č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 8/1985 Sb., o Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška c. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů

15.2 Posouzení chemické bezpečnosti

Pro tuto směs nebylo provedeno posouzení chemické bezpečnosti. Posouzení chemické bezpečnosti bylo provedeno pro vstupní látky s nebezpečnými vlastnostmi, které jsou ve směsi obsaženy. Z těchto informací se dále vychází a jsou brány jako prioritní pro klasifikaci směsi. Expoziční scénáře těchto látek jsou přílohou BL.

16 ODDÍL 16: DALŠÍ INFORMACE

Údaje vycházejí z našich posledních znalostí, ale nejsou zárukou žádných specifických vlastností produktu a nezakládají žádný právoplatný smluvní vztah.

16.1 Standardní věty o nebezpečnosti

H315 Dráždí kůži.

H317 Může vyvolat alergickou kožní reakci.

H318 Způsobuje vážné poškození očí.

H335 Může způsobit podráždění dýchacích cest.

16.2 Pokyny pro bezpečné zacházení

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí.

P261 Zamezte vdechování prachu.

P280 Používejte ochranné rukavice, ochranný oděv a ochranné brýle (bližší informace viz bezpečnostní list)

P305 + P351 + P338 PŘI ZASAŽENÍ OČÍ: Několik minut opatrně vyplachujte vodou. Vyjměte kontaktní čočky, jsou-li nasazeny a pokud je lze vyjmout snadno. Pokračujte ve vyplachování.

P310 Okamžitě volejte lékaře

P302 + P352 PŘI STYKU S KŮŽÍ: Omyjte velkým množstvím vody a mýdla

P333 + P313 Při podráždění kůže nebo vyrážce: Vyhledejte lékařskou pomoc.

P304 + P340 + P312: PŘI VDECHNUTÍ: Přeneste osobu na čerstvý vzduch a ponechte ji v poloze usnadňující dýchání. Necítíte-li se dobře, volejte lékaře.

P501 Odstraňte obsah/obal podle předpisů o odpadech a obalech v platném znění.

16.3 Standardní věty označující specifickou rizikovost

R37/38 Dráždí dýchací orgány a kůži

R41 Nebezpečí vážného poškození očí

R43 Může vyvolat senzibilizaci při styku s kůží

16.4 Standardní pokyny pro bezpečné zacházení

Nepoužije se.

16.5 Zkratky a zkratková slova

ACGIH American Conference of Industrial Hygienists (Kongres amerických průmyslových hygieniků)

ADR/RID European Agreements on the transport of Dangerous goods by Road/Railway (Evropská dohoda o přepravě nebezpečného zboží po silnici / železnici)

APF Assigned protection factor (přidělený faktor ochrany)

BL Safety Data sheet SDS (bezpečnostní list)

CAS Chemical Abstracts Service, Organizace Chemical Abstracts Service vede nejúplnější seznam chemických látek. Každá látka registrovaná v registru CAS má přiděleno registrační číslo CAS. Registrační číslo CAS (běžně uváděné jako číslo CAS) je široce využíváno jako specifické číselné označení chemické látky.

CLP Classification, labelling and packaging - klasifikace, označování a balení (Nařízení (ES) č. 1207/2008)

COPD Chronic Obstructive Pulmonary Disease (chronická obstrukční plicní nemoc)

ČOV čistírna odpadních vod

DNEL Derived no-effect level (stanovená úroveň, při které nedochází k nepříznivým vlivům na lidské zdraví)

ECHA European Chemicals Agency (Evropská agentura pro chemické látky)

EINECS European Inventory of Existing Commercial chemical Substances (Evropský seznam existujících obchodovaných chemických látek)

ES/SE Exposure scenario (expoziční scénář / scénář expozice)

EU Evropská unie

Eye Dam/Irrit Serious eye damage / irritation (vážené poškození/podráždění očí)

EC₅₀ Median effective concentration (střední účinná koncentrace (koncentrace, která způsobí úhyn nebo imobilizaci 50 % testovacích organismů např. Daphnia magna))

EPA Type of high efficiency air filter (typ vysoce účinného vzduchového filtru)

HEPA Type of high efficiency air filter (typ vysoce účinného vzduchového filtru)

IATA International Air Transport Association (Mezinárodní letecká dopravní asociace)

IMDG International agreement on the Maritime transport of Dangerous Goods (Mezinárodní dohoda o námořní přepravě nebezpečného zboží)

IC₅₀ Inhibitive concentration (střední inhibiční koncentrace (koncentrace, která způsobí 50procentní inhibici růstu nebo růstové rychlosti řasové kultury nebo 50procentní inhibici růstu kořene Sinapis alba ve srovnání s kontrolou ve zvoleném časovém úseku))

LC₅₀ Median lethal concentration (střední letální koncentrace (koncentrace, která způsobí úhyn 50 % testovacích ryb ve zvoleném časovém úseku))

LD₅₀ Median lethal dose (střední letální dávka)

LVE Limitní hodnota expozice

LOEL Lowest observed effect level (nejnižší dávka s pozorovaným účinkem, rozumí se nejnižší zkoušená dávka nebo úroveň expozice, při které v určité studii byl pozorován statisticky významný účinek v exponované populaci v porovnání s vhodnou kontrolní skupinou)

MEASEMetals estimation and assessment of substance exposure, nástroj na odhad a posouzení expozice látky, EBRC Consulting GmbH pro Eurometaux, <http://www.ebrc.de/ebrc/ebrc-mease.php>

NOEC No observable effect concentration (nejvyšší testovaná koncentrace toxické látky, při které ještě nedošlo ke statisticky významnému nepříznivému působení na organismy ve srovnání s kontrolou (cca do 5% mortality), koncentrace nevyvolávající viditelný efekt)

NOEL No observed effect level (dávka bez pozorovaného nepříznivého účinku - hodnotou dávky bez pozorovaného účinku se rozumí nejvyšší zkoušená hodnota dávky nebo úroveň expozice, při které v určité studii nebyly zjištěny statisticky významné účinky v exponované skupině v porovnání s vhodnou kontrolní skupinou)

OECD Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)

OECD TG OECD Technical Guidance (OECD Technické pokyny)

OELV Occupational exposure limit value (hodnota expozičního limitu v pracovním prostředí)

OEL Occupational exposure limit (expoziční limit v pracovním prostředí)

PBT Persistent, bioaccumulative and toxic (persistentní, bioakumulativní a toxické)

PEL Přípustný expoziční limit

PEL_c Přípustný expoziční limit pro koncentraci prachu

PNEC Predicted no-effect concentration (stanovená koncentrace, při které nedochází k nepříznivým vlivům na životní prostředí)

REACH Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals - registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (Nařízení (ES) č. 1907/2006)

SCOEL Scientific Committee on Occupational Exposure Limit Values (Vědecký výbor pro limity expozice)

Skin Corr./Irrit. Skin corrosive/irritation (žíravost/dráždivost pro kůži)

Skin Sens. – Skin sensitisation (senzibilizace kůže)

STEL Short-term exposure limit (limit pro krátkodobou expozici)

STOT Specific Target Organ Toxicity (toxická pro specifické cílové orgány), SE – jednorázová, RE – opakovaná expozice

STP = ČOV Sewage treatment plant (čistírna odpadních vod)

TLV-TWA Threshold Limit Value-Time-Weighted Average (prahový limit, časově vážená průměrná koncentrace chemické látky v ovzduší (mg.m^{-3}), které pracovník může být vystaven po pracovní dobu, obvykle 8 h)

TWA Time weighted average (časově vážený průměr)

VLE-MP Exposure limit value - weighted average in mg by cubic meter of air (Limitní hodnotu expozice - vážený průměr v mg na krychlový metr vzduchu)

vPvB Very persistent, very bioaccumulative (vysoce persistentní, vysocebioakumulativní)

Xi dráždivý

16.6 Odkazy na literaturu a zdroje dat:

- (1) bezpečnostní listy výrobců složek směsi
- (2) původní bezpečnostní list výrobku
- (3) technické listy a specifikace
- (4) Databáze DANCE <http://www.mpo.cz/cz/prumysl-a-stavebnictvi/dance/seznam-klasifikovanych-latek.html>
- (5) Databáze ESIS <http://esis.jrc.ec.europa.eu/>

16.7 Revize

Verze 1 – první vydání bezpečnostního listu – 10.4.2008

Verze 2 – Bezpečnostní list přepracován v celém rozsahu v souladu s platnou legislativou

Verze 3 - zapracování změn P pokynů dle požadavků Nařízení EU č.487/2013, které mění Nařízení ES č.1272/2008

Přechod na značení podle Nařízení (ES) č. 1272/2008

16.8 Pokyny ke školení

Kromě programů školení o ochraně zdraví, bezpečnosti při práci a ochraně životního prostředí pro své pracovníky musí společnost zajistit, aby si pracovníci přečetli tento bezpečnostní list (BL), pochopili jej a jeho požadavky uplatňovali.

16.9 Rozsah odpovědnosti

Tento bezpečnostní list (BL, SDS) je vypracován podle zákonných ustanovení nařízení REACH (ES 1907/2006; článek 31 a příloha II), ve znění pozdějších předpisů. Jeho obsah popisuje podmínky pro nezbytná preventivní opatření při manipulaci s materiálem. Odpovědností příjemců (odběratelů, uživatelů, distributorů atd.) bezpečnostního listu je, aby zajistily, že informace v něm uvedené jsou správně pochopeny všemi pracovníky, kteří mohou používat, zpracovávat, nakládat nebo jakýmkoliv způsobem přicházet do styku s produktem. Informace a pokyny uvedené v tomto bezpečnostním listu jsou založeny na současném stavu vědeckých a technických znalostí v době vydání. Tyto informace jsou spolehlivé za předpokladu, že produkt se používá za předepsaných podmínek a v souladu s určenými použitími uvedenými na balení či v technických návodech/materiálových listech. Jakékoli jiné použití tohoto produktu včetně použití tohoto produktu v kombinaci s jakýmkoli jiným produktem nebo s jakýmkoli jinými procesy je na odpovědnosti uživatele. Z toho vyplývá, že uživatel je odpovědný za určení vhodných bezpečnostních opatření a za uplatňování legislativy pokrývající jeho vlastní aktivitu. Tento dokument nenese záruku za technického provedení a zpracování materiálu, vhodnosti pro konkrétní aplikace a nenahrazuje právně platný smluvní vztah.

Tato verze bezpečnostního listu nahrazuje všechny předchozí verze.

PŘÍLOHA

Pro bezpečnostní list jsou platné expoziční scénáře cementu.

Konec bezpečnostního listu

Cement

PROC	Určená použití – Kategorie procesu	Výroba / zpracování	Profesionální / průmyslové použití
		ve stavebnictví a stavebních materiálech	
2	Použití v rámci nepřetržitého uzavřeného výrobního procesu s příležitostně kontrolovanou expozicí (např. odběr vzorků)	X	X
3	Použití v rámci uzavřeného dávkového výrobního procesu (syntéza nebo formulace)	X	X
5	Míchání nebo směšování v dávkových výrobních procesech při formulaci přípravků a předmětů (více stadií a/nebo významný kontakt)	X	X
7	Nástřikové techniky v průmyslových zařízeních a aplikacích		X
8a	Přeprava látky nebo přípravku (napouštění/vypouštění) z/do nádob/velkých kontejnerů v nespecializovaných zařízeních		X
8b	Přeprava látky nebo přípravku (napouštění/vypouštění) z/do nádob/velkých kontejnerů ve specializovaných zařízeních	X	X
9	Přeprava látky nebo přípravku do malých nádob (specializovaná plnicí linka, včetně odvažování)	X	X
10	Aplikace lepidel a jiných povrchových materiálů válečkem nebo štětkou		X
11	Nástřikové techniky mimo průmyslová zařízení a aplikace		X
13	Úprava předmětů máčením a poléváním		X
14	Výroba přípravků nebo předmětů tabletováním, kompresí, vytlačováním, peletizací	X	X
19	Ruční míšení, při němž dochází k přímému styku s látkou, k dispozici jsou pouze osobní ochranné pracovní prostředky		X
22	Potenciálně uzavřené zpracovatelské procesy s minerály/kovy za zvýšené teploty.		X
26	Manipulace s pevnými anorganickými látkami při okolní teplotě.	X	X

Expoziční scénář	PROC*	Expozice	Lokální řízení / místní opatření	Efektivita
Průmyslová výroba hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů	2, 3	Délka není omezena (až 480 minut za směnu, 5 směn týdně)	nepožadováno	-
	14, 26		A) nepožadováno nebo B) běžné lokální odsávání	- 78 %
	5, 8b, 9		A) plná / celková ventilace nebo B) běžné lokální odsávání	17 % 78 %
Průmyslové použití suchých hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů (uvnitř, vně)	2		nepožadováno	-
	14, 22, 26		A) nepožadováno nebo B) běžné lokální odsávání	- 78 %
	5, 8b, 9		A) plná / celková ventilace nebo B) běžné lokální odsávání	17 % 78 %
Průmyslové použití mokřích suspenzí hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů	7		A) nepožadováno nebo B) běžné lokální odsávání	- 78 %
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		nepožadováno	-
Profesionální použití suchých hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů (uvnitř, vně)	2		nepožadováno	-
	9, 26		A) nepožadováno nebo B) běžné lokální odsávání	- 72 %
	5, 8a, 8b, 14		A) nepožadováno nebo B) integrovaná lokální ventilace	- 87 %
	19		Lokální opatření nejsou použitelná, pouze v dobře větratelných místnostech nebo venku	50 %
Profesionální použití mokřích suspenzí hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů	11		A) nepožadováno nebo B) běžné lokální odsávání	- 72 %
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		nepožadováno	-

Expoziční scénář	PROC*	Expozice	Specifikace dýchací ochranné pomůcky (RPE)	RPE efektivita – určený faktor ochrany (APF)
Průmyslová výroba hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů	2, 3	Délka není omezena (až 480 minut za směnu, 5 směn týdně)	nepožadováno	-
	14, 26		A) P1 maska (FF, FM) nebo B) nepožadováno	APF = 4 -
	5, 8b, 9		A) P2 maska (FF, FM) nebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 10 APF = 4
Průmyslové použití suchých hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů (uvnitř, vně)	2		nepožadováno	-
	14, 22, 26		A) P1 maska (FF, FM) nebo B) nepožadováno	APF = 4 -
	5, 8b, 9		A) P2 maska (FF, FM) nebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 10 APF = 4
Průmyslové použití mokrých suspenzí hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů	7		A) P1 maska (FF, FM) nebo B) nepožadováno	APF = 4 -
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		nepožadováno	-
Profesionální použití suchých hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů (uvnitř, vně)	2		P1 maska (FF, FM)	APF = 4
	9, 26		A) P2 maska (FF, FM) nebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 10 APF = 4
	5, 8a, 8b, 14		A) P3 maska (FF, FM) nebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 20 APF = 4
	19		P2 maska (FF, FM)	APF = 10
Profesionální použití mokrých suspenzí hydraulických stavebních a konstrukčních materiálů	11		A) P2 maska (FF, FM) nebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 10 APF = 4
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		nepožadováno	-

ODDIEL 1: Identifikácia látky/zmesi a spoločnosti/podniku**1.1. Identifikátor výrobku**

Názov zmesi: **Unimalt 14**
Synonymá: nie sú uvedené
Chemický názov a vzorec: zmes
Obchodný názov: vid' názov zmesi
CAS: zmes
EINECS: zmes
Molárna hmotnosť: zmes
Registračné číslo REACH: neregistruje sa, zmes.

1.2. Relevantné identifikované použitia látky alebo zmesi a použitia, ktoré sa neodporúčajú

Spojivo pre murovanie a omietanie trieda 14. Prípravok pre stavebníctvo.

Prosíme, pamätajte, že tento zoznam nemusí byť vyčerpávajúci.

Neodporúčané použitia: žiadna neodporúčaná použitia nie sú.

1.3. Údaje o dodávateľovi karty bezpečnostných údajov

Názov spoločnosti: Cement Hranice, akciová spoločnosť
Adresa: Bělotínská 288, Hranice I – Město, 753 39, CZ
Telefónne číslo: +420 5581 829 111, výrobná sféra +420 581 829 681
Faxové číslo: +420 581 829 240
Emailová adresa kompetentnej osoby zodpovednej za kartu bezpečnostných údajov: cement@cement.cz

1.4. Núdzové telefónne číslo

Európske telefónne číslo: 112

Národné Toxikologické Informačné Centrum (TIC), Limbová 5, 833 05 Bratislava,
+421 (0)2 547 741 66 (24-hodinová konzultačná služba pri akútnych intoxikáciách)

Vnútropodnikový telefón pre núdzové situácie: +420 581 829 666 (krízová linka výrobcu)

Prevádzkové hodiny: non stop

Poskytované informácie sa obmedzujú na: lekára a členov záchranných tímov

Služby sa poskytujú v nasledujúcom jazyku: český

ODDIEL 2: Identifikácia nebezpečnosti ¹⁾

1) táto karta bezpečnostných údajov sa týka pôvodných zmesí, zmesi po vytvrdnutí a vyzretí nemajú nebezpečné vlastnosti

2.1. Klasifikácia látky alebo zmesi**2.1.1. Klasifikácia podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008**

Trieda nebezpečnosti	Kategórie nebezpečnosti
Dráždivosť pre kožu (Skin Irrit. 2)	2
Vážne poškodenie očí (Eye Dam. 1)	1
Senzibilizácia – pokožka (Skin Sens. 1B)	1B
Toxicita pre špecifický cieľový orgán – jednorazová expozícia, podráždenie dýchacích ciest (STOT SE 3)	3

Pozn.: Cement obsahuje menej ako 0,0002% rozpustného chrómu Cr (VI).

Výstražné upozornenia:

H315 Dráždi kožu

H317 Môže vyvolať alergickú kožnú reakciu

H318 Spôsobuje vážne poškodenie očí

H335 Môže spôsobiť podráždenie dýchacích ciest

2.1.2. Klasifikácia podľa smernice č. 1999/45/ES**[Zahŕňa sa do 31. mája 2015]**

Xi dráždivý

R36/37/38 Dráždi oči, dýchacie cesty a pokožku

R43 Môže spôsobiť senzibilizáciu pri kontakte s pokožkou

2.2. Prvky označovania**2.2.1. Označovanie podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008**Výstražné slovo:**Nebezpečenstvo**Výstražný piktogram:Výstražné upozornenia:

H318 Spôsobuje vážne poškodenie očí.

H315 Dráždi kožu.

H317 Môže vyvolať alergickú kožnú reakciu

H335 Môže spôsobiť podráždenie dýchacích ciest

Bezpečnostné upozornenia:

P102 Uchovávať mimo dosahu detí.

P261 Zabráňte vdychovaniu prachu.

P280 Noste ochranné rukavice, ochranný odev a ochranné okuliare (bližšie informácie vid' bezpečnostný list)

P305 + P351 + P338: PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Opatrne niekoľko minút oplachujte vodou. Ak používate kontaktné šošovky a ak je to možné, odstráňte ich. Pokračujte vo vyplachovaní.

P310 Okamžite volajte lekára.

P302 + P352: PRI KONTAKTE S POKOŽKOU: Umyte veľkým množstvom vody a mydla

P333 + P313: Ak sa prejaví podráždenie pokožky alebo sa vytvoria vyrážky: Vyhľadajte lekársku pomoc.

P304 + P340 + P312: PO VDÝCHNUTÍ: Presuňte osobu na čerstvý vzduch a umožnite jej pohodlne dýchať. Pri zdravotných problémoch volajte lekára.

P501 Zneškodnite obsah / nádobu podľa miestnych predpisov.

2.2.2. Označenie podľa smernice č. 1999/45/ES

Nepoužíje sa.

2.3. Iná nebezpečnosť

Látky v zmesi nespĺňajú kritériá pre PBT alebo vPvB v súlade s Prílohou XIII dokumentu REACH (nariadenie (ES) č 1907/2006).

Žiadna ďalšia nebezpečnosť nebola zistená.

ODDIEL 3: Zloženie/informácie o zložkách**3.1. Látky**

Nepoužíje sa – zmes.

3.2. Zmesi

Zloženie zmesi, klasifikácia a značenie zložiek zmesi (hlavné zložky a zložky prispievajúce ku klasifikácii): ***

Zložka	Obsah (hm.%)	Registr. číslo	CAS EINECS	Klasifikácia podľa smernice č. 67/548/EHS		Klasifikácia podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008	
				Výstraž. symbol	R-vety	Trieda a kategória nebezpečnosti	H-vety
Portlandský cement	Max. 63	Vyňaté z registrácie, 02-2119682167-37-0000	65997-15-1 266-043-4	Xi	R37/38 R41 R43	Skin Irrit. 2 Eye Dam 1 Skin Sens.1B STOT SE 3, podráždenie dýchacích ciest	H315 H318 H317 H335
Vápenec CaCO ₃	Min. 30	Vyňaté z registrácie	1317-65-3 215-279-6	-	-	-	-
Síran vápenatý, bezvodý, anhydrit CaSO ₄	Max. 5	01-2119444918-26-xxxx	7778-18-9 231-900-3	-	-	-	-
Troska z vysokej pece	Max. 10	01-2119487456-25-xxxx	65996-69-2 266-002-0	-	-	-	-

*** Ďalej obsahuje aditíva v celkovom obsahu 1 – 5 % bez nebezpečných vlastností

ODDIEL 4: Opatrenia prvej pomoci**4.1. Opis opatrení prvej pomoci**Všeobecné poznámky

Žiadne neskoršie účinky nie sú známe. V prípade akýchkoľvek ťažkostí vyhľadajte lekára.

Po vdýchnutí

Odstráňte zdroj prachu alebo prepravte osobu na čerstvý vzduch. Keď je treba, vyhľadajte lekársku pomoc.

Po kontakte s pokožkou

Opatrne a jemne očistite kontaminovaný povrch tela s cieľom odstrániť všetky stopy produktu. Postihnuté miesto ihneď umývajte veľkým množstvom vody. Odstráňte kontaminovaný odev, obuv, hodinky atď. Ak je potrebné, vyhľadajte lekársku pomoc.

Po kontakte s očami

Roztvorte viečka, vymývajte oči veľkým množstvom vody po dobu min. 20 min a vyhľadajte lekársku pomoc. Netrite si oči, aby ste si mechanicky nepoškodili rohovku. Vyberte kontaktné šošovky, ak sú nasadené a pokiaľ je možné, odstráňte ich. Pokračujte vo vyplachovaní.

Po požití

Ak je osoba pri vedomí, vypláchnite ústa vodou a potom dajte vypiť veľké množstvo vody. Nevyvolávajte zvracanie. Vyhľadajte lekársku pomoc.

4.2. Najdôležitejšie príznaky a účinky, akútne aj oneskorené

Produkt nie je akútne toxický cestou orálnou, dermálnou alebo inhalačnou. Produkt je klasifikovaný ako dráždivý pre kožu a dýchacie cesty a spôsobuje možnosť vážneho poškodenia očí. Pri dlhodobom alebo opakovanom kontakte môže spôsobovať kontaktnú dermatitídu. Dlhodobé opakované vdychovanie zvyšuje nebezpečenstvo rozvinutia pľúcnych chorôb. Hlavným zdravotným nebezpečenstvom sú vplyvy lokálne – pôsobenie pH.

4.3. Údaj o akejkoľvek potrebe okamžitej lekárskej starostlivosti a osobitného ošetrenia

Postupujte podľa rád uvedených v oddieli 4.1.

ODDIEL 5: Protipožiarne opatrenia**5.1. Hasiace prostriedky****5.1.1. Vhodné hasiace prostriedky**

Vhodné hasiace prostriedky: produkt je nehorľavý. Na hasenie okolitého požiaru použite hasiaci prístroj práškový, penový alebo s CO₂. Použite opatrenia pre hasenie požiaru vhodná pre dané okolnosti (danú situáciu) a pre okolité prostredie.

5.1.2. Nevhodné hasiace prostriedky

Na zmes nepoužívajte vodu. Chráňte pred vlhkom. U produktu vytvrdnutého a vyzretého nie sú známe nevhodné hasiace prostriedky.

5.2. Osobitné ohrozenia vyplývajúce z látky alebo zo zmesi

Produkt nie je horľavý/zápalný ani výbušný, neumožňuje ani nepodporuje horenie iných materiálov.

5.3. Rady pre požiarnikov

Produkt nespôsobuje vznik nebezpečenstva v súvislosti s požiarom, hasiči nepotrebujú špeciálne ochranné vybavenie. Zabráňte vzniku prachu. Používajte dýchací prístroj. Používajte Protipožiarne opatrenia, ktoré sú vhodné pre dané okolnosti (danú situáciu) a pre okolité prostredie.

ODDIEL 6: Opatrenia pri náhodnom uvoľnení**6.1. Osobné bezpečnostné opatrenia, ochranné vybavenie a núdzové postupy****6.1.1. Pre pracovníkov mimo pracovníkov zasahujúcich v prípade núdze**

Zaistite dostatočnú ventiláciu. Udržujte minimálnu hladinu prachu. Nechránené osoby udržiavajte v dostatočnej vzdialenosti. Zabráňte kontaktu s pokožkou, očami a odevom – používajte vhodné ochranné pomôcky (viď oddiel 8). Zabráňte vdychovaniu prachu – zaistite, aby bola používaná dostatočná ventilácia alebo vhodné pomôcky na ochranu dýchacích ciest, používajte vhodné ochranné pomôcky (viď oddiel 8). Chráňte pôvodné zmesi pred vlhkom. Dodržujte pokyny pre bezpečnú manipuláciu a zaobchádzanie uvedené v oddiele 7.

6.1.2. Pre pracovníkov zasahujúci v prípade núdze

Núdzové postupy sa nevyžadujú. Udržujte minimálnu hladinu prachu. Zaistite dostatočnú ventiláciu. Nechránené osoby udržujte v dostatočnej vzdialenosti. Zabráňte kontaktu s pokožkou, očami a odevom – používajte vhodné ochranné pomôcky (viď oddiel 8). Zabráňte vdychovaniu prachu – zaistite, aby bola používaná dostatočná ventilácia alebo vhodné pomôcky na ochranu dýchacích ciest, používajte vhodné ochranné pomôcky (viď oddiel 8). Chráňte pôvodné zmesi pred vlhkom.

6.2. Bezpečnostné opatrenia pre životné prostredie

Zabráňte úniku a šíreniu rozsypaného produktu. Keď je to možné, udržiavajte produkt suchý. Keď je to možné, priestor zakryte, aby ste zabránili zbytočnému nebezpečenstvu prášeniu. Zabráňte nekontrolovanému úniku do vodných tokov/vodných plôch a kanalizácie (možnosť zvýšenia pH).

6.3. Metódy a materiál na zabránenie šíreniu a vyčistenie

V každom prípade zabráňte prášeniu (vzniku prachu). Keď je to možné, udržiavajte produkt suchý. Produkt zbierajte mechanicky a suchou cestou. Ak nie je znečistený alebo inak znehodnotený, možno ho znovu použiť. Použite vysávač (s filtermi s vysokou účinnosťou voči časticiam – EPA a HEPA; EN 1822-1:2009), ktorý nespôsobuje rozptýľ/prášenie, alebo ukladajte lopatkou do vriec. Nikdy nepoužívajte stlačený vzduch. Zaistite, aby pracovníci nosili vhodné osobné ochranné pomôcky a zabráňte šíreniu prachu. Predchádzajte vdychovaniu prachu a kontaktu s pokožkou a očami. Mokry produkt – umiestnite do vhodných nádob, nechajte vysušiť, stuhnúť a zneškodnite podľa oddielu 13.

6.4. Odkaz na iné oddiely

Viac informácií o kontrole expozície/ochrane osôb alebo o zneškodnení nájdete v oddieloch 8 a 13.

ODDIEL 7: Zaobchádzanie a skladovanie

7.1. Bezpečnostné opatrenia na bezpečné zaobchádzanie

7.1.1. Ochranné opatrenia

Zabráňte kontaktu s pokožkou a očami. Používajte ochranné pomôcky (viď oddiel 8 tejto karty bezpečnostných údajov). Pri manipulácii s produktom nenoste kontaktné šošovky. Odporúča sa mať individuálnu vreckovú očnú sprchu. Udržujte minimálnu hladinu prašnosti. Minimalizujte vznik prachu. Obmedzte zdroje prachu použitím odsávacie ventilácie (zberača prachu v miestach manipulácie).

7.1.2. Informácie o všeobecnej hygiene pri práci

Zabráňte vdychovaniu alebo požitiu produktu a kontaktu s pokožkou a očami. Pre zaistenie bezpečnej manipulácie s produktom sa vyžadujú opatrenia všeobecnej hygieny pri práci. Tieto opatrenia zahŕňajú správnu osobnú a upratovaciu prax (napr. pravidelné čistenie vhodnými čistiacimi prostriedkami). Na pracovisku nepite, nejedzte a nefajčite. Na konci pracovnej zmeny sa osprchujte a prezlečte si odev.

7.2. Podmienky na bezpečné skladovanie vrátane akejkoľvek nekompatibility

Zmes je treba skladovať v suchých podmienkach. Zabráňte kontaktu pôvodnej zmesi so vzdušnou vlhkosťou. Veľké objemy je treba skladovať v účelovo postavených silách. Uchovávajte mimo dosahu kyselín, nepoužívajte hliníkové obaly. Uchovávajte mimo dosahu detí a oddelene od potravín, nápojov, krmív a fajčiarskych potrieb. Balené výrobky by mali byť skladované v originálnych dobre uzavretých vreciach, v chlade a suchu, chráňte pred znečistením, aby nedochádzalo k strate kvality.

7.3. Špecifické konečné použitie(-ia)

Neuvádza sa.

ODDIEL 8: Kontroly expozície/osobná ochrana**8.1. Kontrolné parametre****Cement:**DNEL inhalačná (8h): 3 mg/m³

DNEL dermálna: neaplikuje sa

DNEL orálna: nie je relevantný

Hodnoty DNEL sa vzťahujú na respirabilný prach, zatiaľ čo odhady expozície pre nástroj MEAS odrážajú vdýchnuteľnú (inhalovateľnú) frakciu. Preto je ďalšia bezpečnostná rezerva neodmysliteľne súčasťou posúdenia riadenia rizík a odvodených opatrení na riadenie rizík.

Pre pracovníkov neexistuje žiadna hodnota DNEL pre cementy pre dermálnu (kožnú) expozíciu, a to ani zo štúdií bezpečnosti, ani z ľudskej praxe. Pretože sú cementy klasifikované ako dráždivé pre pokožku a oči, dermálna expozícia musí byť znížená až na technicky realizovateľné minimum.

PNEC vodné prostredie: neaplikuje sa

PNEC sediment: neaplikuje sa

PNEC pôdne prostredie: neaplikuje sa

Posúdenie expozície do vodného životného prostredia je založené na možných zmenách pH. Určovanie expozície sa vykonáva zhodnotením výsledného dopadu pH. Hodnota pH povrchovej vody, podzemnej vody a odpadových vôd do ČOV by nemala prekročiť hodnotu 9.

Hygienické limity v pracovnom prostredí (nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z.z.):^{NP)}

Prípustný expozičný limit (PEL) chemické látky alebo prachu je celozmenový časove vážený priemer koncentrácie plynov, par alebo aerosólov v pracovnom ovzduší, ktorým môže byť podľa súčasného stavu vedomostí vystavený zamestnanec v osemhodinovej alebo kratšie zmene týždenného pracovného času bez toho, aby u neho došlo aj pri celoživotnej pracovnej expozícii k poškodeniu zdravia, k ohrozeniu jeho pracovnej schopnosti a výkonnosti. Prípustný expozičný limit je stanovený pre prácu, pri ktorej priemerná pľúcna ventilácia zamestnanca neprekračuje 20 litrov za minútu za osemhodinovú zmenu.

PEL pre celkovú koncentráciu (vdychovateľnú frakciu) prachu sa označuje NPEL_c. Vdychovateľnou frakciou prachu sa rozumie súbor častíc poletavého prachu, ktoré môžu byť vdýchnuté nosom alebo ústami.

Prachy s prevažne nešpecifickými účinkami:

cement – NPEL_c 10 mg/m³vápenec – NPEL_c 10 mg/m³vysokopecná troska – NPEL_c 10 mg/m³

Limity podľa smernice 2000/39/ES a biologické medzné hodnoty nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z.z. nie sú stanovené.

8.2. Kontroly expozície

Pre obmedzenie expozície je potrebné zabrániť vzniku a šíreniu prachu (odprašovanie, odťahová ventilácia, vhodné metódy upratovania). Ďalej sa odporúčajú vhodné ochranné pomôcky. Musí sa používať pomôcky na ochranu očí (napr. ochranné okuliare alebo tvárové štíty), ďalej sa podľa potreby a vhodnosti vyžaduje nosenie ochrany tváre, ochranných odevov a bezpečnostnej obuvi.

8.2.1. Primerané technické zabezpečenie

Ak pri činnosti užívateľa vzniká prach, používajte lokálnu ventiláciu alebo iné technické prostriedky na udržanie koncentrácie prachu pod úrovňou odporúčaného expozičného limitu.

8.2.2. Individuálne ochranné opatrenia, ako napríklad osobné ochranné prostriedky

Všeobecne

Pri práci zamedzte kľáčaniu v čerstvej malte, ak je to možné. Ak sa nedá kľáčaniu vyvarovať, používajte vhodné vodotesné osobné ochranné pomôcky.

Pri práci s produktom nejedzte, nepite ani nefajčite, čím zabránite kontaktu s pokožkou alebo ústami. Pred začatím práce použite ochranný krém a používajte ho opakovane v pravidelných intervaloch. Ihneď po práci je potrebné, aby sa pracovníci umyli alebo osprchovali alebo použili prípravky na zvlhčenie pokožky. Odložte kontaminovaný odev, obuv, hodinky atď. a pred opätovným použitím ich dôkladne očistite.

Ochrana očí a tváre

Nenoste kontaktné šošovky. Kvôli prachu sú potrebné tesne dosadajúce ochranné okuliare (EN 166) s bočnými sklami alebo ochranné okuliare s panoramatickými sklami. Je tiež vhodné mať vreckovú očnú sprchu.

Ochrana kože

Produkt je klasifikovaný ako dráždivý pre kožu, je nutné expozíciu kože minimalizovať tak, ako je to technicky možné. Vyžaduje sa používanie ochranných rukavíc (nitrilových), ochranných štandardných pracovných odevov úplne zakrývajúcich kožu, nohavíc s dlhými nohavicami (ochranu kolien), odevov na prezlečenie s dlhými rukávmi, tesne priliehajúcich v miestach otvorov a nosenie topánok zabraňujúcim prenikaniu prachu. Používajte prostriedky na ochranu pokožky (vrátane krémov).

Ochrana dýchacích ciest

Odporúča sa ventilácia na udržanie koncentrácie prachu pod stanovenými limitnými (prahovými) hodnotami. Ak je osoba potenciálne vystavená hladinám prachu vyšším ako sú expozičné limity, používajte ochranu dýchacích ciest. Tá by mala byť prispôbená hladine prachu a vyhovujúca príslušnej norme EN (napr. EN 149, EN 140, EN 14387, EN 1827) alebo v súlade s národnými normami.

Tepelné nebezpečenstvo

Produkt nepredstavuje tepelné nebezpečenstvo, takže sa zvláštne opatrenia nevyžadujú.

8.2.3. Kontroly environmentálnej expozície

Podľa dostupnej technológie.

Všetky ventilačné systémy by mali byť pred vypustením do ovzdušia opatrené filtráciou. Zabráňte uvoľňovaniu do okolitého prostredia, zabráňte prenikaniu do vôd a kanalizácie. Zachyťte únik (rozsypanie).

ODDIEL 9: Fyzikálne a chemické vlastnosti

9.1. Informácie o základných fyzikálnych a chemických vlastnostiach

Vzhľad:	pevný materiál, jemne mletý prášok, šedej farby
Zápach:	bez zápachu
Prahová hodnota zápachu:	neuplatňuje sa
pH:	po rozmiešaní s vodou 11,0 – 13,5 (pri 20 °C)
Teplota topenia/tuhnutia:	neuplatňuje sa (pevná látka, > 450 °C)

Počiatková teplota varu a destilačný rozsah:	neuplatňuje sa (pevná látka)
Teplota vzplanutia:	neuplatňuje sa (pevná látka)
Rýchlosť odparovania:	neuplatňuje sa (pevná látka)
Horľavosť (tuhá látka, plyn):	nehorľavý
Horné/dolné limity horľavosti alebo výbušnosti:	nehorľavý, nevýbušný (bez akýchkoľvek chemických štruktúr zvyčajne súvisiacich s výbušnými vlastnosťami)
Tlak pár:	neuplatňuje sa (pevná látka)
Hustota pár:	neuplatňuje sa
Relatívna hustota:	cca 2,5 – 3,5 (výpočtom z pôvodných zložiek)
Rozpustnosť vo vode:	nízka (< 2 g/l)
Rozdeľovací koeficient, n-oktanol/voda:	neuplatňuje sa (anorganická látka)
Teplota samovznietenia:	žiadna teplota súvisiaca so samovznietením pod 400 °C
Teplota rozkladu:	neuplatňuje sa
Viskozita:	neuplatňuje sa (pevná látka)
Výbušné vlastnosti:	neuvádza sa, nevýbušný (bez akýchkoľvek chemických štruktúr zvyčajne súvisiacich s výbušnými vlastnosťami)
Oxidačné vlastnosti:	nemá oxidačné vlastnosti (na základe chemickej štruktúry látka neobsahuje voľný kyslík ani žiadne iné štruktúrne skupiny, o ktorých by bolo známe, že môžu reagovať exotermicky s horľavými materiálmi)

9.2. Iné informácie

Nepoužíja sa.

ODDIEL 10: Stabilita a reaktivita

10.1. Reaktivita

Po zmiešaní s vodou stvrdne na stabilnú hmotu, ktorá nie je v normálnom prostredí reaktívna.

10.2. Chemická stabilita

Za normálnych podmienok použitia a skladovania (za sucha) je zmes stála. Je potrebné vyvarovať sa kontaktu s nekompatibilnými materiálmi.

10.3. Možnosť nebezpečných reakcií

Zmes reaguje s kyselinami a silnými oxidačnými činidlami.

10.4. Podmienky, ktorým sa treba vyhnúť

Minimalizujte expozíciu vzduchom a vlhkosťou kvôli zabráneniu znehodnoteniu. S vodou tvrdne.

10.5. Nekompatibilné materiály

Voda, kyseliny, silné oxidačné činidlá, hliník.

10.6. Nebezpečné produkty rozkladu

Žiadne.

ODDIEL 11: Toxikologické informácie

11.1. Informácie o toxikologických účinkoch

11.1.1. Látky

Dátum vydania / verzia č.: Revízia: 14. 04. 2015 / 2.0.	Strana: 9 / 19
Názov produktu:	Unimalt 14

Informácie vychádzajú z dát uvedených v karte bezpečnostných údajov vstupných surovín:

Trieda nebezpečnosti	Kat.	Účinok	Odkaz
Akútna toxicita – dermálna	-	Limitná skúška OECD TG 402, potkan, kontakt po 24 hodín, 2 000 mg/kg telesnej hmotnosti. Na základe dostupných údajov nie sú kritériá klasifikácie splnené.	cement
Akútna toxicita – inhalačná (plyny, páry, prach a hmla)	-	Neboli pozorované žiadne akútne účinky pri vdychovaní. Na základe dostupných údajov nie sú kritériá klasifikácie splnené.	cement
Akútna toxicita – orálna	-	Nie sú známe žiadne akútne účinky. Na základe dostupných údajov nie sú kritériá klasifikácie splnené.	
Poleptanie kože/ podráždenie kože	2	Pri kontakte cementu s mokrou pokožkou môže spôsobiť zdureníe, pukanie a praskanie pokožky. Dlhší kontakt so súčasným trením môže spôsobiť silné popáleniny. Na základe experimentálnych výsledkov zodpovedá zmes klasifikácii ako dráždivý pre pokožku [R38, Dráždi pokožku ; Skin Irrit. 2 (H315 - Dráždi kožu)].	cement
Vážne poškodenie očí/ podráždenie očí	1	Portlandský slinok spôsobil rôznorodý obraz vplyvov na rohovku a vypočítaný index dráždivosti bol cca 128. Priamy kontakt s cementom môže spôsobiť poškodenie rohovky mechanickou záťažou, okamžité alebo oneskorené podráždenie alebo zápal. Priamy kontakt s väčším množstvom suchého prachu z cementu alebo postriekanie mokrým cementom môže spôsobiť účinky od ľahkého podráždenia očí (napr. zápal spojiviek alebo očného viečka) po chemické popáleniny / poleptanie a slepotu. Na základe experimentálnych výsledkov zmes vyžaduje klasifikáciu ako silne dráždi oči [R41, Riziko vážneho poškodenia očí ; Eye Dam. 1 (H318 - Spôsobuje vážne poškodenie očí)].	cement
Kožná senzibilizácia	1B	Niektorí jednotlivci môžu trpieť po expozícii mokrým cementovým prachom ekzémom spôsobeným buď vysokým pH, ktoré vyvoláva kontaktnú dermatitídu z podráždenia po dlhodobom kontakte, alebo imunologickou reakciou na rozpustný Cr (VI), ktorý vyvoláva kontaktnú alergickú dermatitídu. Reakcia sa môže objaviť v rôznych formách od miernej vyrážky až po ťažkú dermatitídu a je kombináciou oboch vyššie uvedených mechanizmov. Ak cement obsahuje redukčné činidlo na redukcii obsahu rozpustného chrómu (VI) a ak v dobe skladovateľnosti nie je prekročený limit pre rozpustný Cr (VI), senzibilizujúci účinok sa neočakáva. Na základe poznatkov zmes vyžaduje klasifikáciu ako senzibilizátor [R43, Môže spôsobiť senzibilizáciu pri kontakte s pokožkou ; Skin Sens. 1B (H317 - Môže vyvolať alergickú kožnú reakciu)].	cement
Respiračná senzibilizácia	-	Neexistujú príznaky precitlivenosti dýchacích ciest. Na základe dostupných údajov nie sú kritériá klasifikácie pre senzibilizáciu splnené.	cement
Mutagenita zárodočných buniek	-	Žiadna indikácia. Na základe dostupných údajov nie sú kritériá klasifikácie mutagenity splnené.	cement
Karcinogenita	-	Nebola potvrdená žiadna kauzálna súvislosť medzi expozíciou cementom a rakovinou. Epidemiologická literatúra nepodporuje označenie portlandského cementu za možný ľudský karcinogén. Portlandský cement nie je klasifikovaný ako ľudský karcinogén (podľa ACGIH A4: Činidlá, ktorá vyvolávajú obavy, že by mohla byť karcinogénne pre ľudí, ale ktorá sa nedajú definitívne posúdiť v dôsledku nedostatku dát. Štúdie in vitro alebo na zvieratách neposkytujú indikácie karcinogenity, ktoré sú dostatočné	cement

Dátum vydania / verzia č.: Revízia: 14. 04. 2015 / 2.0.	Strana: 10 / 19
Názov produktu:	Unimalt 14

		pre klasifikáciu činidla niektorým z ďalších označenia). Na základe dostupných údajov nie sú kritériá klasifikácie pre karcinogenitu splnené.	
Reprodukčná toxicita	-	Nie sú známe žiadne informácie o vplyve na človeka. Kritériá klasifikácie pre toxicitu pre reprodukciu podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008 nie sú splnené.	cement
STOT – jednorazová expozícia	3	Prach portlandského cementu môže dráždiť hrdlo a dýchacie cesty. Po vystavení osoby pôsobeniu koncentrácie vyššie ako expozičné limity na pracovisku sa môže prejaviť kašľanie, kýchanie a dýchavičnosť. Celkovo štruktúra dôkazov jasne naznačuje, že expozícia v pracovnom prostredí cementovým prachom spôsobuje nedostatočnosť dýchacie funkcie. Avšak dostupné dôkazy sú momentálne nedostatočné na stanovenie určitej istoty vo vzťahu veľkosti dávky a týchto účinkov. Podľa súhrnu známych informácií a na základe humánných údajov sa zmesi klasifikujú ako dráždiace dýchacie cesty [R37, Dráždi dýchacie orgány ; STOT SE 3 (H335 - Môže spôsobiť podráždenie dýchacích ciest)].	cement
STOT – opakovaná expozícia	-	Existuje indikácia COPD. Účinky sú akútne až v dôsledku vysokej expozície. Neboli pozorované žiadne chronické účinky alebo účinky pri nižších koncentráciách. Na základe dostupných údajov nie sú kritériá klasifikácie splnené.	cement
Aspiračná nebezpečnosť	-	Neuplatňuje sa, nie sú známe žiadne dáta, ktorá by poukazovala na nebezpečnosť pri vdychnutí, kritériá klasifikácie neboli splnené.	

Zdravotný stav zhoršený expozíciou

Vdychovanie prachu môže zhoršiť existujúce choroby dýchacích ciest či zdravotný stav ako je emfyzém (rozdutie pľúc) alebo astmu či súčasný stav pokožky či očí.

11.1.2. Zmesi

Zmes je klasifikovaná ako dráždivá pre pokožku a dýchacie cesty a nesie so sebou nebezpečenstvo vážneho poškodenia očí - vid' oddiel 2.1. Limit pracovnej expozície za účelom zabránenia miestneho senzorického podráždenia a poklesu funkčnosti dýchacích ciest – vid' oddiel 8.1.

ODDIEL 12: Ekologické informácie

12.1. Toxicita

Cement

Výrobok nie je nebezpečný pre životné prostredie. Ekotoxikologické testy portlandského cementu na *Daphnia magna* a *Selenastrum coli* ukázali len nízke toxické pôsobenie. Preto LC₅₀ a EC₅₀ hodnoty nebolo možné určiť. Neexistuje žiadny náznak o toxicite v sedimente. Prítomnosť veľkého množstva cementu vo vode však môže spôsobiť zvýšenie pH, a preto môžu byť za určitých okolností toxické pre život vo vode (vodné prostredie, vodné organizmy).

12.2. Perzistencia a degradovateľnosť

Irelevantné, pretože zmesi sú anorganický materiál. Stvrdnutá zmes nepredstavuje nebezpečenstvo.

12.3. Bioakumulačný potenciál

Irelevantné, pretože zmesi sú anorganický materiál. Stvrdnutá zmes nepredstavuje nebezpečenstvo.

12.4. Mobilita v pôde

Irelevantné, pretože zmesi sú anorganický materiál. Stvrdnutá zmes nepredstavuje nebezpečenstvo.

12.5. Výsledky posúdenia PBT a vPvB

Irelevantné, pretože zmesi sú anorganický materiál. Stvrdnutá zmes nepredstavuje nebezpečenstvo.

12.6. Iné nepriaznivé účinky

Neuplatňuje sa, nespôsobuje ďalšie nepriaznivé účinky.

Pozn. Produkt je ekotoxický, ak je LC, EC alebo IC ≤ 10 ml/l, napr. TU ≥ 10 . Tzn. **zmes nemá s najväčšou pravdepodobnosťou vzhľadom k svojej najškodlivejšie zložke vlastnosť ekotoxická.**

ODDIEL 13: Opatrenia pri zneškodňovaní**13.1. Metódy spracovania odpadu**

Zmes je potrebné zneškodniť v súlade s miestnou a vnútroštátnou (národnou) legislatívou. Spracovanie, použitie alebo kontaminácia tohto produktu môže meniť voľbu možností hospodárenia s odpadmi. Zmesi môžu byť znovu použité, pokiaľ nie sú znečistené ani nijak inak znehodnotené. Metódy spracovania odpadu sa tu nepoužijú. Neodstraňujte do kanalizácie ani do povrchových vôd.

Výrobok obsahujúci cement, ktorý presiahol svoju dobu použiteľnosti/trvanlivosti/skladovateľnosti (a keď sa preukázalo, že obsahuje viac ako 0,0002% rozpustného chrómu (VI)): nesmie byť použitý / predaný inak ako na použitie v kontrolovaných uzatvorených a úplne automatizovaných procesoch, alebo by mal byť recyklovaný alebo zlikvidovaný v súlade s platnými právnymi predpismi, alebo znova použiť redukčné činidlo.

Produkt – nepoužité zvyšky alebo vysypaný suchý materiál

Zoberte suché nepoužité zvyšky alebo vysypaný suchý materiál, ako je. Označte kontajnery. Je možné materiál znovu použiť pri zvážení doby použiteľnosti a požiadavky, aby sa zabránilo prášeniu. V prípade likvidácie, tvrdnú s vodou a zlikvidujte podľa bodu nižšie "Produkt - po zmiešaní s vodou/po pridaní vody, vytvrdnutý".

Produkt – kaly

Nechajte kaly stuhnúť, vyvarujte sa prenikaniu alebo vylievaniu do odpadových vôd a kanalizačných systémov alebo do vodných plôch (napr. potoky) a zneškodnite, ako je vysvetlené nižšie v časti "Produkt - po zmiešaní s vodou/po pridaní vody, vytvrdnutý".

Produkt – po zmiešaní s vodou/po pridaní vody, vytvrdnutý

Zneškodnite podľa miestnej legislatívy. Zabráňte prístupu do systému odpadových vôd. Zneškodnite vytvrdnutý výrobok ako konkrétny odpad. Vzhľadom k tomu, že vytvrdnutím sa stáva materiál pomerne inertným, betónový odpad nie je nebezpečný odpad.

Katalógové čísla odpadov, napríklad:

10 13 14 odpadový betón a betónový kal

(10 Odpady z tepelných procesov, 10 13 Odpady z výroby cementu, páleného vápna a sadry a výrobkov z nich)

17 01 01 betón

(17 Stavebné odpady a odpady z demolácií (vrátane výkopovej zeminy), 17 01 Betón, tehly, dlaždice, obkladačky a keramika)

Úplne vyprázdnite obal a likvidujte v súlade s právnymi predpismi

15 01 01 obaly z papiera a lepenky

(15 Odpadové obaly, absorbenty, handry na čistenie, filtračný materiál a ochranné odevy inak nešpecifikované, 15 01 Obaly (vrátane odpadových obalov zo separovaného zberu komunálnych odpadov)

15 01 05 kompozitné obaly

(15 Odpadové obaly, absorbenty, handry na čistenie, filtračný materiál a ochranné odevy inak nešpecifikované, 15 01 Obaly (vrátane odpadových obalov zo separovaného zberu komunálnych odpadov)

ODDIEL 14: Informácie o doprave

Zmes nie je klasifikovaná ako nebezpečná pre prepravu (ADR (cesty), RID (železnica), IMDG / GGVSee (námorná preprava)).

14.1. Číslo OSN

Irelevantné

14.2. Správne expedičné označenie OSN

Irelevantné

14.3. Trieda(-y) nebezpečnosti pre dopravu

Irelevantné

14.4. Obalová skupina

Irelevantné

14.5. Nebezpečnosť pre životné prostredie

Žiadna

14.6. Osobitné bezpečnostné opatrenia pre užívateľa

Zabráňte akémukoľvek uvoľňovaniu prachu počas prepravy použitím vhodných prepravných vozidiel na práškové materiály

14.7. Doprava hromadného nákladu podľa prílohy II k dohovoru MARPOL 73/78 a Kódexu IBC

Nie je regulované

ODDIEL 15: Regulačné informácie**15.1. Nariadenia/právne predpisy špecifické pre látku alebo zmes v oblasti bezpečnosti, zdravia a životného prostredia****Povolenie:**

Nevyžaduje sa.

Obmedzenie použitia:

Uvádzanie na trh a používanie je vďaka obsahu rozpustného chrómu (VI) obmedzené - Príloha XVII bod 47 nariadenia REACH:

1. Cement a prípravky obsahujúce cement sa nesmú používať ani uvádzať na trh, ak po zmiešaní s vodou obsahujú viac ako 0,0002% rozpustného šesťmocného chrómu z celkovej čistej hmotnosti cementu.

2. Ak sa používajú redukčné činidlá, musí byť obal cementu a prípravkov obsahujúcich cement čitateľne a nezmazateľne označený informáciami o dátume balenia, ako aj údajmi o podmienkach a dobe skladovania vhodných pre zachovanie aktivity redukčného činidla a udržanie obsahu rozpustného šesťmocného chrómu pod limitom uvedeným v odseku 1, aby bolo dotknuté uplatňovanie iných ustanovení Spoločenstva o klasifikácii, balení a označovaní nebezpečných látok a prípravkov.

3. Odchylna sa odseky 1 a 2 neuplatňujú na uvádzanie na trh a používanie v kontrolovaných uzatvorených a úplne automatizovaných procesoch, pri ktorých s cementom a prípravkami obsahujúcimi cement manipulujú len stroje a pri ktorých nie je možný styk s pokožkou.

Ďalšie predpisy EÚ:

Neobsahuje látky kategórie SEVESO (smernice 96/82/ES), ani látky poškodzujúce ozónovú vrstvu a ani perzistentné organické znečisťujúce látky.

Predpisy EÚ:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (CLP)

Vnútroštátne predpisy:

Zákon č. 67/2010 Z.z., o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh (chemický zákon) vrátane vykonávacích predpisov

Zákon č. 355/2007 Z.z., o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 311/2001 Z.z., zákonník práce, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 137/2010 Z.z., o ovzduší

Zákon č. 364/2004 Z.z., o vodách (vodný zákon), v znení neskorších predpisov

Zákon č. 124/2006 Z.z., o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády č. 355/2006 Z.z., o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci

Zákon č. 223/2001 Z.z., o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vyhláška č. 284/2001 Z.z., Katalóg odpadov, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 119/2010 Z.z., o obaloch, v znení neskorších predpisov

15.2. Hodnotenie chemickej bezpečnosti

Pre túto zmes sa nevykonáva žiadne posúdenie chemickej bezpečnosti. Hodnotenie chemickej bezpečnosti bolo vykonané pre vstupné látky s nebezpečnými vlastnosťami, ktoré sú v zmesi obsiahnuté. Z týchto informácií sa ďalej vychádza a sú brané ako prioritné pre klasifikáciu zmesi. Expozičné scenáre týchto látok sú prílohou Karty bezpečnostných údajov.

ODDIEL 16: Iné informácie

Údaje vychádzajú z našich posledných poznatkov, ale nie sú zárukou žiadnych špecifických vlastností produktu a nezakladajú žiadny právoplatný zmluvný vzťah.

16.1. Výstražné upozornenia

H315 Dráždi kožu

H317 Môže vyvolať alergickú kožnú reakciu

H318 Spôsobuje vážne poškodenie očí

H335 Môže spôsobiť podráždenie dýchacích ciest

16.2. Bezpečnostné upozornenia

P102 Uchovávať mimo dosahu detí.

P261 Zabráňte vdychovaniu prachu.

P280 Noste ochranné rukavice, ochranný odev a ochranné okuliare (bližšie informácie viď bezpečnostný list)

P305 + P351 + P338: PO ZASIAHNUTÍ OČÍ: Opatrne niekoľko minút oplachujte vodou. Ak používate kontaktné šošovky a ak je to možné, odstráňte ich. Pokračujte vo vyplachovaní.

P310 Okamžite volajte lekára.

P302 + P352: PRI KONTAKTE S POKOŽKOU: Umyte veľkým množstvom vody a mydla

P333 + P313: Ak sa prejaví podráždenie pokožky alebo sa vytvoria vyrážky: Vyhľadajte lekársku pomoc.

P304 + P340 + P312: PO VDÝCHNUTÍ: Presuňte osobu na čerstvý vzduch a umožnite jej pohodlne dýchať. Pri zdravotných problémoch volajte lekára.

P501 Zneškodnite obsah / nádobu podľa miestnych predpisov

16.3. Špecifická rizika (R-vety)

R36/37/38 Dráždi oči, dýchacie cesty a pokožku
R37/38 Dráždi dýchacie cesty a pokožku
R41 Riziko vážneho poškodenia očí
R43 Môže spôsobiť senzibilizáciu pri kontakte s pokožkou

16.4. Bezpečnostné použitie (S-vety)

Sa neuvádzajú.

16.5. Skratky a akronymy (skratkové slová)

ACGIH American Conference of Industrial Hygienists (Kongres amerických priemyselných hygienikov)
ADR/RID European Agreements on the transport of Dangerous goods by Road/Railway (Európska dohoda o preprave nebezpečného tovaru po ceste / železnici)
APF Assigned protection factor (pridelený faktor ochrany)
BL, KBÚ = SDS Safety Data sheet (karta bezpečnostných údajov)
CAS Chemical Abstracts Service, Organizace Chemical Abstracts Service vedie najúplnejší zoznam chemických látok. Každá látka registrovaná v registru CAS má pridelené registračné číslo CAS. Registračné číslo CAS (bežne uvádzané ako číslo CAS) je široko využívané ako špecifické číselné označenie chemickej látky.
CLP Classification, labelling and packaging - klasifikácia, označovanie a balenie (nariadenie (ES) č. 1207/2008)
COPD Chronic Obstructive Pulmonary Disease (chronická obštrukčná pľúcna choroba)
ČOV čistiareň odpadových vôd
DNEL Derived no-effect level (stanovená úroveň, pri ktorej nedochádza k nepriaznivým vplyvom na ľudské zdravie)
ECHA European Chemicals Agency (Európska agentúra pre chemické látky)
EINECS European Inventory of Existing Commercial chemical Substances (Európsky zoznam existujúcich obchodovaných chemických látok)
ES / SE Exposure scenario (expozičný scenár / scenár expozície)
EÚ Európska únia
EC₅₀ Half maximal effective concentration (stredná účinná koncentrácia (koncentrácia, ktorá spôsobí úhyn alebo imobilizáciu 50 % testovacích organizmov napr. Daphnia magna))
EPA Type of high efficiency air filter (typ vysoko účinného vzduchového filtru)
HEPA Type of high efficiency air filter (typ vysoko účinného vzduchového filtru)
IATA International Air Transport Association (Medzinárodná letecká dopravná asociácia)
IMDG International agreement on the Maritime transport of Dangerous Goods (Medzinárodná dohoda o námornej preprave nebezpečného tovaru)
IC₅₀ Inhibitive concentration (stredná inhibičná koncentrácia (koncentrácia, ktorá spôsobí 50-percentnú inhibíciu rastu alebo rastovej rýchlosti mihalnicové kultúry alebo 50-percentnú inhibíciu rastu koreňa Sinapis alba v porovnaní s kontrolou vo zvolenom časovom úseku))
LC₅₀ Median lethal concentration (stredná letálna koncentrácia (koncentrácie, ktorá spôsobí úhyn 50 % testovacích rýb vo zvolenom časovom úseku))
LD₅₀ Median lethal dose (stredná letálna dávka)
LVE Limitná hodnota expozície
LOEL Lowest observed effect level (najnižšia dávka s pozorovaným účinkom, rozumie sa najnižší skúšaná dávka alebo úroveň expozície, pri ktorej v určitej štúdii bol pozorovaný štatisticky významný účinok v exponovanej populácii v porovnaní s vhodnou kontrolnou skupinou)
MEASE Metals estimation and assessment of substance exposure, nástroj na odhad a posúdenie expozície látky, EBRC Consulting GmbH pro Eurometaux, <http://www.ebrc.de/ebrc/ebrc-mease.php>
NOEC No observable effect concentration (najvyššia testovaná koncentrácia toxické látky, pri ktorej ešte nedošlo ku štatisticky významnému nepriaznivému pôsobeniu na organizmy v porovnaní s kontrolou (cca do 5% mortality), koncentrácia nevyvolávajúca viditeľný efekt)

NOEL	No observed effect level (dávka bez pozorovaného nepriaznivého účinku - hodnotou dávky bez pozorovaného účinku sa rozumie najvyšší skúšaná hodnota dávky alebo úroveň expozície, pri ktorej v určitej štúdii neboli zistené štatisticky významné účinky v exponovanej skupine v porovnaní s vhodnou kontrolnou skupinou)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj)
OECD TG	OECD Technical Guidance (OECD Technické pokyny)
OELV	Occupational exposure limit value (hodnota expozičného limitu v pracovnom prostredí)
PBT	Persistent, bioaccumulative and toxic (persistentné, bioakumulatívne a toxické)
PEL _c	Prípustný expozičný limit
PNEC	Predicted no-effect concentration (stanovená koncentrácia, pri ktorej nedochádza k nepriaznivým vplyvom na životné prostredie)
REACH	Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals - registrácia, hodnotenie, povoľovanie a obmedzovanie chemických látok (nariadenie (ES) č. 1907/2006)
SCOEL	Scientific Committee on Occupational Exposure Limit Values (Vedecký výbor pre limity expozície)
STEL	Short-term exposure limit (limit pre krátkodobú expozíciu)
STP = ČOV	Sewage treatment plant (čistiareň odpadových vôd)
TLV-TWA	Threshold Limit Value-Time-Weighted Average (prahový limit, časovo vážená priemerná koncentrácia chemickej látky v ovzduší (mg.m^{-3}), ktoré pracovník môže byť vystavený po pracovnú dobu, zvyčajne 8 h)
VLE-MP	Exposure limit value - weighted average in mg by cubic meter of air (Limitné hodnoty expozície - vážený priemer v mg na kubický meter vzduchu)
vPvB	Very persistent, very bioaccumulative (vysoko persistentné, vysoko bioakumulatívne)
Eye Dam.	Serious eye damage (vážne poškodenie očí)
Skin Irrit.	Skin irritation (dráždivosť pre kožu)
Skin Sens.	Skin sensitisation (senzibilizácia kožu)
STOT SE	Specific Target Organ Toxicity (toxická pre špecifický cieľový orgán), SE – jednorazová, RE – opakovaná expozícia
Xi	dráždivý

16.6. Hlavné odkazy na literatúru a zdroje údajov

- (1) karty bezpečnostných údajov výrobcov zložiek zmesi
- (2) pôvodná karta bezpečnostných údajov výrobku
- (3) technické listy a špecifikácie
- (4) Databáza DANCE <http://www.mpo.cz/cz/prumysl-a-stavebnictvi/dance/seznam-klasifikovanych-latek.html>
- (5) Databáza ESIS <http://esis.jrc.ec.europa.eu/>

16.7. Revízie

Verzia 1 – prvé vydanie karty bezpečnostných údajov – 4. 11. 2013

Verzia 2.0 / 14. 4. 2015 – prechod na označovanie podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008

16.8. Pokyny pre školenie

Okrem programov školenia o ochrane zdravia, bezpečnosti pri práci a ochrane životného prostredia pre svojich pracovníkov musí spoločnosť zabezpečiť, aby si pracovníci prečítali túto kartu bezpečnostných údajov (KBÚ), pochopili ju a jej požiadavky uplatňovali.

16.9. Rozsah zodpovednosti

Táto karta bezpečnostných údajov (KBÚ, SDS) je vypracovaná podľa zákonných ustanovení nariadenia REACH (ES 1907/2006, článok 31 a príloha II), v znení neskorších predpisov. Jeho obsah popisuje podmienky pre potrebné preventívne opatrenia pri manipulácii s produktom. Zodpovednosťou príjemcov (odberateľov, užívateľov, distribútorov atď.) karty bezpečnostných údajov je, aby zabezpečili, že informácie tu uvedené sú správne pochopené všetkými pracovníkmi, ktorí môžu používať, spracovávať, nakladať alebo akýmkoľvek spôsobom prichádzať do styku s produktom. Informácie a pokyny uvedené v tejto KBÚ sú založené na súčasnóm stave vedeckých a technických poznatkov v čase vydania. Tieto informácie sú spoľahlivé za predpokladu, že výrobok sa používa za predpísaných podmienok a v súlade s identifikovanými použitiami uvedenými na balenie alebo v technických návodoch/materiálových listoch. Akékoľvek iné použitie tohto produktu vrátane použitia tohto produktu v kombinácii s akýmkoľvek iným produktom, alebo s akýmkoľvek inými procesmi je na zodpovednosti užívateľa. Z toho vyplýva, že používateľ je zodpovedný za určenie vhodných bezpečnostných opatrení a za uplatňovanie legislatívy pokrývajú jeho vlastné aktivity. Tento dokument nenesie záruku za technické prevedenie a spracovanie produktu, vhodnosti pre konkrétne aplikácie a nenahrádza právne platný zmluvný vzťah.

Táto verzia KBÚ nahrádza všetky predchádzajúce verzie.

PRÍLOHA

Pre kartu bezpečnostných údajov sú platné expozičné scenáre cementu.

Koniec karty bezpečnostných údajov

Cement

PROC	Identifikované použitia – Kategória procesu	Výroba / spracovanie	Profesionálne / priemyselné použitie
		v stavebníctve a stavebných materiáloch	
2	Použitie v rámci nepretržitého uzavretého výrobného procesu s príležitostne kontrolovanou expozíciou (napr. odber vzoriek)	X	X
3	Použitie v rámci uzavretého dávkového výrobného procesu (syntéza alebo formulácie)	X	X
5	Miešanie alebo zmiešavanie v dávkových výrobných procesoch pri formulácii prípravkov a predmetoch (viacstupňový a/alebo významný kontakt)	X	X
7	Nástrekové techniky v priemyselných zariadeniach a aplikáciách		X
8a	Preprava látky alebo prípravku (napúšťanie / vypúšťanie) do/z nádob/veľkých kontajnerov v nešpecializovaných zariadeniach		X
8b	Preprava látky alebo prípravku (napúšťanie / vypúšťanie) do/z nádob/veľkých kontajnerov v špecializovaných zariadeniach	X	X
9	Preprava látky alebo prípravku do malých nádob (špecializovaná plniaca linka, vrátane váženia)	X	X
10	Aplikácie lepidiel a iných povrchových materiálov valčekom alebo štetkou		X
11	Nástrekové techniky mimo priemyselné zariadenia a aplikácie		X
13	Úprava predmetov namáčaním a polievaním		X
14	Výroba prípravkov alebo predmetov tabletovaním, kompresiou, vytlačaním, tvorbou peliet	X	X
19	Ručné miešanie, pri ktorom dochádza k priamemu styku s látkou, k dispozícii sú iba osobné ochranné pracovné prostriedky		X
22	Potenciálne uzavreté spracovateľské procesy s minerálmi/kovmi pri zvýšenej teplote		X
26	Manipulácia s pevnými anorganickými látkami pri okolitej teplote	X	X

Expozičný scenár	PROC*	Expozícia	Lokálne riadenie / miestne opatrenia	Efektivita
Priemyselná výroba hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov	2, 3	Dĺžka nie je obmedzená (až 480 minút za zmenu, 5 zmien týždenne)	nepožadované	-
	14, 26		A) nepožadované alebo B) bežné lokálne odsávanie	- 78 %
	5, 8b, 9		A) nepožadované alebo B) bežné lokálne odsávanie	17 % 78 %
Priemyselné použitie suchých hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov (vo vnútri, vonku)	2		nepožadované	-
	14, 22, 26		A) nepožadované alebo B) bežné lokálne odsávanie	- 78 %
	5, 8b, 9		A) plná / celková ventilácia alebo B) bežné lokálne odsávanie	17 % 78 %
Priemyselné použitie mokrých suspenzií hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov	7		A) nepožadované alebo B) bežné lokálne odsávanie	- 78 %
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		nepožadované	-
Profesionálne použitie suchých hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov (vo vnútri, vonku)	2		nepožadované	-
	9, 26		A) nepožadované alebo B) bežné lokálne odsávanie	- 72 %
	5, 8a, 8b, 14		A) nepožadované alebo B) bežné lokálne odsávanie	- 87 %
	19		Lokálne opatrenia nie sú uplatniteľné, iba v dobre vetrateľných miestnostiach alebo vonku	50 %
Profesionálne použitie mokrých suspenzií hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov	11		A) nepožadované alebo B) bežné lokálne odsávanie	- 72 %
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		nepožadované	-

Expozičný scenár	PROC*	Expozícia	Špecifikácia dýchacie ochranné pomôcky (RPE)	RPE efektívnosť – určený faktor ochrany (APF)
Priemyselná výroba hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov	2, 3	Dĺžka nie je obmedzená (až 480 minút za zmenu, 5 zmien týždenne)	nepožadované	-
	14, 26		A) P1 maska (FF, FM) alebo B) nepožadované	APF = 4 -
	5, 8b, 9		A) P2 maska (FF, FM) alebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 10 APF = 4
Priemyselné použitie suchých hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov (vo vnútri, vonku)	2		nepožadované	-
	14, 22, 26		A) P1 maska (FF, FM) alebo B) nepožadované	APF = 4 -
	5, 8b, 9		A) P2 maska (FF, FM) alebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 10 APF = 4
Priemyselné použitie mokrých suspenzií hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov	7		A) P1 maska (FF, FM) alebo B) nepožadované	APF = 4 -
	2, 5, 8b, 9, 10, 13, 14		nepožadované	-
Profesionálne použitie suchých hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov (vo vnútri, vonku)	2		P1 maska (FF, FM)	APF = 4
	9, 26		A) P2 maska (FF, FM) alebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 10 APF = 4
	5, 8a, 8b, 14		A) P3 maska (FF, FM) alebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 20 APF = 4
	19		P2 maska (FF, FM)	APF = 10
Profesionálne použitie mokrých suspenzií hydraulických stavebných a konštrukčných materiálov	11		A) P2 maska (FF, FM) alebo B) P1 maska (FF, FM)	APF = 10 APF = 4
	2, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 19		nepožadované	-